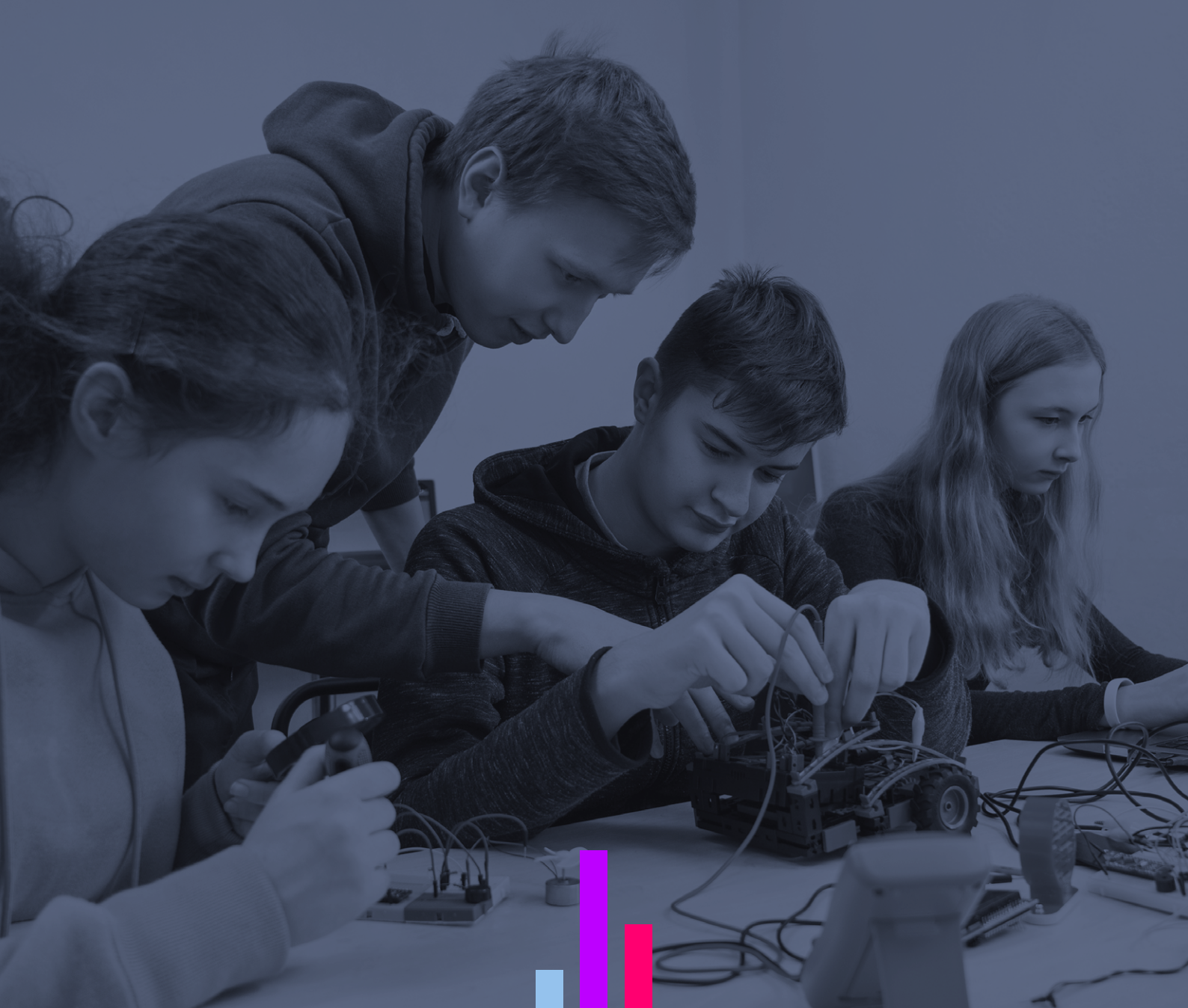
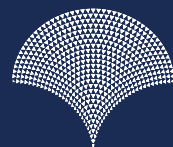

ישראל ריאלית: תוכנית רב־שנתית למתן מענה למצב החירום הלאומי במקצועות ה־STEM

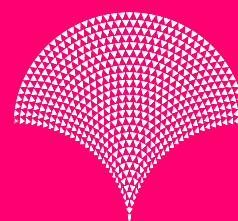
דוח מעקב

אוגוסט 2026

המרכז להעצמת האזרח
ממשל שעוֹבֵד. בשיִילֵנו.

CECI

המרכז להעצמת האזרח
ממשל שעובד. בשבילנו.

CECI

אודות המרכז להעצמת האזרח

המרכז להעצמת האזרח הוא ארגון חברה אזרחית הפועל בתחומי הממשל, ועוסק באפקטיביות המגזר הציבורי ויכולות הביצוע של הרשות המבצעת. המרכז מתמקד בתהליכי יישום מדיניות, ובהיבטים שונים הקשורים לתפקוד הממשל ויכולתו לממש ולהוביל שינויים לטובת הציבור. במסגרת זו, מפעיל המרכז את מיזם "המוניטור", הכולל מעקב וניטור אזרחי אחר יישום החלטות ממשלה וחוקי כנסת והנגשתם לציבור. "המוניטור" מסייע בהבנת תהליכי ממשל ויישום מדיניות באמצעות יצירת תשתית ידע רחבה, אמפירית ואינטגרטיבית של תהליכי יישום ההחלטות. מטרת "המוניטור" היא לקדם את שיוב עבודת הממשל בישראל ולהגביר את ההיכרות והמעורבות האזרחית בתחומי העשייה של המגזר הציבורי.

עריכה גרפית: מיכל סמוקובץ | המשרד לעיצוב גרפי, אוניברסיטת תל אביב

דוח מעקב

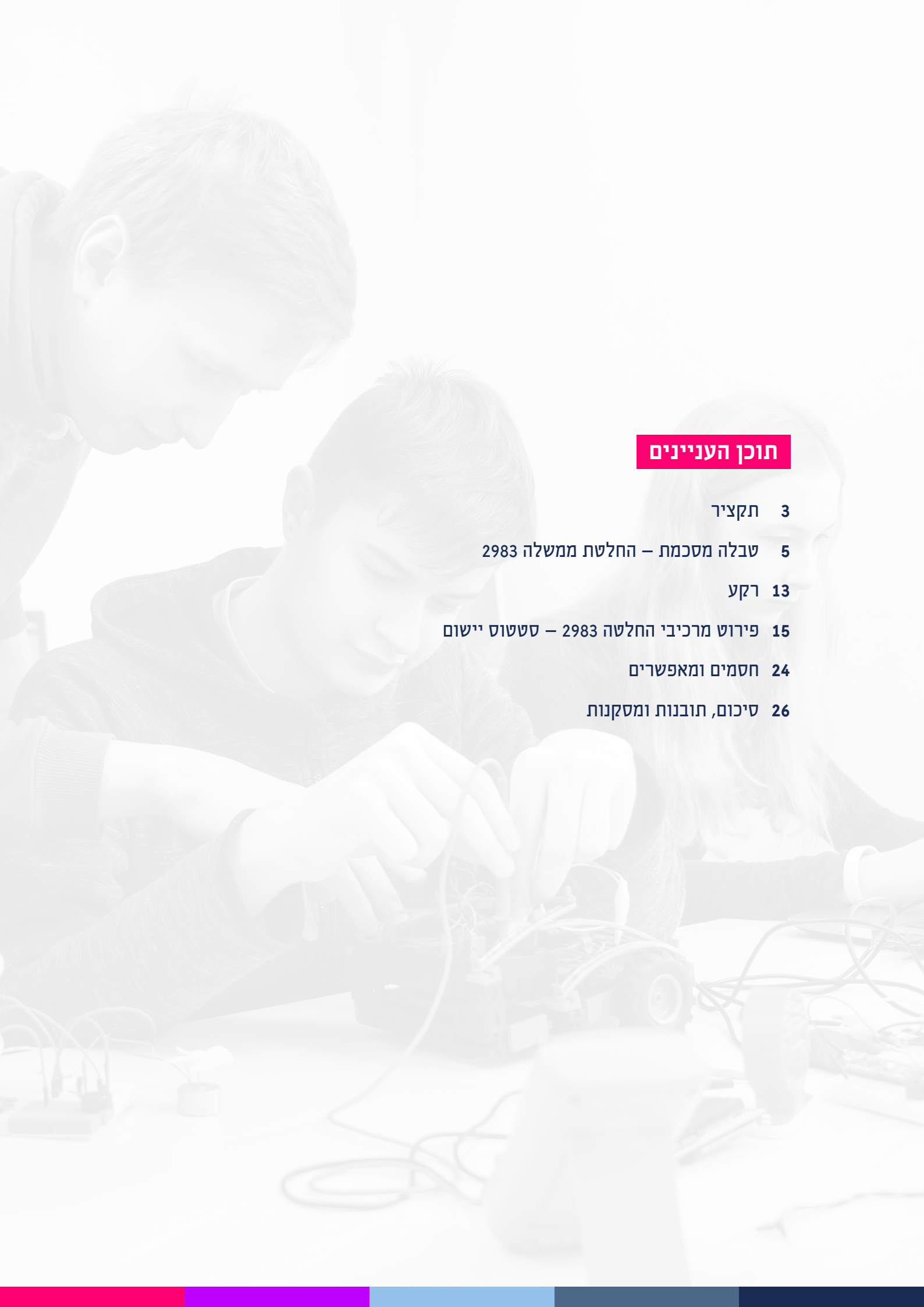
אוגוסט 2026

ישראל ריאלית: תוכנית רב־שנתית למתן מענה למצב החירום הלאומי במקצועות ה־STEM

על בסיס החלטת ממשלה 2983, אפריל 2025

דו"ח המעקב נכתב במסגרת פרויקט "המוניטור" של המרכז להעצמת האזרח
המבצע ניטור ומעקב אחר יישום מדיניות הממשלה

הדוח נכתב ע"י דניאל וולינסקי, תחקירן בפרויקט המוניטור בהנחיית אביטל שטרן,
מנהלת פרויקט המוניטור, המרכז להעצמת האזרח

תוכן העניינים

3 תקציר

5 טבלה מסכמת – החלטת ממשלה 2983

13 רקע

15 פירוש מרכיבי החלטה 2983 – סטטוס יישום

24 חסמים ומאפשרים

26 סיכום, תובנות ומסקנות

תקציר

ופועלת המועצה הלאומית ל-STEM, מופעלים מנגנוני מדידה והערכה, ופועל מחקר אקדמי מלווה רב-שנתי.

לצד ההתקדמות, במספר רכיבים עדיין אין בידי המעקב מידע מלא המאפשר לקבוע את מלוא סטטוס היישום. כך, "ישראל ריאלי" נכללת בתוכניות העבודה של משרד החינוך, אך תוכניות העבודה המפורטות שנדרשו בהחלטה לא פורסמו ולא נמסרו במסגרת המענה; לא התקבל מידע מספק ביחס לתוכנית ייעודית לגיוס ושימור לבורנסים; ולא התקבל פירוש מלא לגבי תוכניות העתודה והתקנים החדשים. מנגד, בתחום התאמת תוכניות ומענים

הצורך בחיזוק לימודי המדעים, השכנועיות, ההנדסה והמתמטיקה במערכת החינוך בישראל קיבל משנה תוקף בעקבות תוצאות מבחני TIMSS 2023, שבהם ירדו הישגי תלמידי כיתות ח' בישראל ב-32 נקודות הן במתמטיקה והן במדעים, וחזרו לרמות שנמדדו בשנת 2007. על רקע זה אישרה הממשלה באפריל 2025 את החלטה 2983, "ישראל ריאלי" – תוכנית רב-שנתית למתן מענה למצב החירום הלאומי במקצועות ה-STEM". ההחלטה מבקשת ליצור לראשונה מהלך מערכתי רחב לאורך הרצף החינוכי, הכולל תוכניות לימודים, גיוס והכשרת מורים, צמצום פערים, תשתיות ומעבדות, שכנועיות מתקדמות, שותפויות עם האקדמיה והתעשייה ומנגנוני ניהול, תקצוב, מדידה והערכה. לתוכנית הוקצתה מסגרת תקציבית של כ-1.485 מיליארד ש"ח לשנים 2025–2028.

חשיבותה הלאומית של ההחלטה היא גם הסיבה לביצוע המעקב כבר כשנה לאחר קבלתה, ולא רק בתום תקופת היישום. מאחר שהממשלה עצמה הגדירה את מצב תחומי ה-STEM כ"מצב חירום לאומי", מטרת המעקב בשלב זה אינה לתת לתוכנית ציון סופי, אלא לבחון בשלב מוקדם אם מנגנוני היישום המרכזיים אכן יוצאים לדרך ואם נבנית התשתית שתאפשר לתוכנית להשיג את יעדיה לאורך זמן, בשלב שבו עדיין ניתן לזהות פערים ולבצע התאמות.

ממצאי המעקב מצביעים על כך ש"ישראל ריאלי" עברה בתוך זמן קצר משלב התכנון לשלב של יישום בפועל. מתוך 28 סעיפים אופרטיביים שנבחנו, 2 סעיפים יושמו במלואם (7.1%), 3 נמצאים בביצוע (10.7%), 15 יושמו באופן חלקי (53.6%), וב-8 סעיפים (28.6%) לא היה בידי המעקב מידע מספק לקביעת סטטוס היישום. בסך הכול, ב-71.4% מהסעיפים נמצאה לפחות מידה מסוימת של יישום. מאחר שמדובר בתוכנית רב-שנתית, שיעור גבוה של יישום חלקי בשלב זה אינו מעיד כשלעצמו על עיכוב, אלא משקף גם את אופיים ההדרגתי של חלק מהמהלכים.

במספר תחומים ניכרת כבר התקדמות משמעותית. הופעלו מהלכים מגיל הגן ועד החינוך העל-יסודי, ובהם פילוסים בגנים ובבתי ספר יסודיים, תוספת שעות לימוד בחשיבות הביניים ומסלולי הייסק, בינה מלאכותית ובגרוסק. בתחום כוח ההוראה הורחבו מסלולי ההסבה, ובדיון בוועדת המדע והשכנועיות של הכנסת דווח כי יעד ההסבה עמד על 600 מוסבים ובפועל נכנסו למערכת 867, כאשר היעד לשנה הבאה הועלה ל-1,000. במקביל רוכזה האחריות על התחום תחת אגף STEM במינהל חדשנות ושכנועיות, הוקמה

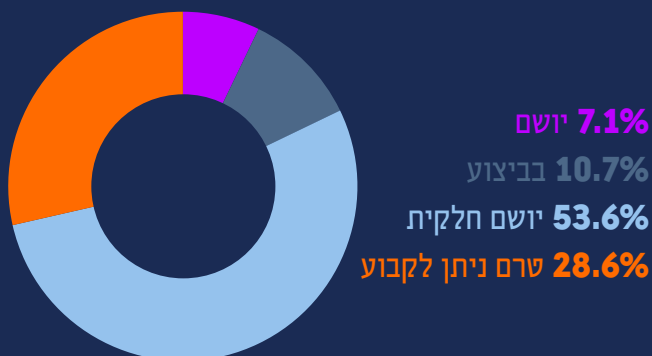
החלטת ממשלה 2983, אפריל 2025

שם החלטה: ישראל ריאלי – תוכנית רב-שנתית למתן מענה למצב החירום הלאומי במקצועות ה-STEM.

מטרה במילים "רגילות": לחזק את לימודי המדעים, השכנועיות, ההנדסה והמתמטיקה בישראל, להגדיל את מספר התלמידים המשתלבים בהם ולשפר את הישגיהם לאורך כל הרצף החינוכי.

הסבר: מערכת החינוך מתמודדת עם פערים והישגים נמוכים בתחומי המדעים והמתמטיקה, לצד מחסור במורים ובתשתיות. הירידה החדה בתוצאות TIMSS 2023 חידדה את הצורך במהלך לאומי לחיזוק תחומי ה-STEM.

גורם אחראי: משרד החינוך.

לתפיסת STEM כבר פורסמו קריטריונים ייעודיים, אך לא אותרה הנחיה בדבר היקף השימוש בהם. ממצא רוחבי נוסף הוא הקושי לקבל תמונת ביצוע מערכתית מלאה ביחס לחלק מהמשאבים, כוח האדם, היקף ההשתתפות והביצוע התקציבי.

המסקנה המרכזית מן המעקב היא כי עצם יישום הפעולות אינו מספיק. פתיחת תוכניות, הקצאת תקציבים, גיוס מורים והקמת מנגנונים הם תנאי חשוב, אך הצלחת "ישראל ריאלית" תיבחן לאורך זמן בשאלה אם מהלכים אלה

אכן מביאים לשיפור בהישגי התלמידים, לצמצום פערים בין אוכלוסיות ואזורים, להרחבת ההשתתפות בתחומי STEM ולחיצוק ולשימור כוח ההוראה המקצועי. לכן אין מקום להמתין לסיום התוכנית הרב־שנתית כדי לבחון את הצלחתה; נדרשת בחינה תקופתית של היישום ושל האפקטיביות, ושימוש בממצאים לצורך התאמת המדיניות במהלך הדרך. המרכז להעצמת האזרח ימשיך לעקוב אחר יישום ההחלטה לאורך שנות התוכנית ובהדרגה גם אחר תוצאותיה ואפקטיביותה.

טבלה מסכמת – החלשת ממשלה 2983

מס' סעיף	מרכיב ההחלטה	משרד אחראי	מה קורה עם זה?	סטטוס
א1	גיבוש והשמעת תוכניות לימודים ותפיסת למידה, הוראה והערכה בתחומי ה-STEM	משרד החינוך	משרד החינוך גיבש תפיסה פדגוגית ל-STEM והחל להטמיעה בתוכניות הלימודים, בהוראה ובהערכה. בתוכניות מדע וטכנולוגיה ליסודי ולחטי"ב הושמעו התאמות לתפיסת STEM, ובכיתה ז' במתמטיקה שולבו משימות אורייניות מחייבות ומעקב אחר ביצוען. עם זאת, ההטמעה טרם הושלמה בכלל הרצף החינוכי ומקצועות ה-STEM.	יושם חלקית
ב1	גיבוש והשמעת תוכניות לימודים לכל הרצף הגילי, בדגש על יסודי וחשיבות הביניים	משרד החינוך	100 גנים ו-100 בתי ספר יסודיים משתתפים בתהליכי פיתוח; בכלל בתי הספר בארץ נוספה לכיתות ו' שעה במתמטיקה או במדעים; בכ-900 בתי ספר שכבת ז' קיבלה שתי שעות שבועיות נוספות; ובעלי-יסודי קודמו מסלולי הייטק ובגרוטק. חלק מהמהלכים עדיין בפיילוט או בהרחבה. ¹	יושם חלקית
ג1	הפעלת תוכניות מיוחדות שיעזרו לתלמידים מכל האוכלוסיות להשתלב בתחומי ה-STEM	משרד החינוך	מופעלים מענים לחינוך המיוחד, תוכנית 720 ותוכנית הייטק/לאס, שבה כ-60% מבתי הספר המשתתפים משתייכים לחברה הערבית, הבדואית והדרוזית. ² בדיון בכנסת הוצג כי הוקמו 181 מסלולי הייטק ב-50 רשויות מקומיות. בנוסף, אושרה התקשרות של כ-4.5 מיליון ש"ח להפעלת "ישראל ריאליסטי" ובגרוטק. ³ עם זאת, אין מידע מרוכז על היקף ההשתתפות בפועל לפי אוכלוסיות.	יושם חלקית
ד1	עידוד ביקורי תלמידים במקומות שמאפשרים למידה מעשית במדעים, טכנולוגיה והנדסה	משרד החינוך	לפי פרסומי משרד החינוך, קודמו סיורים, סדנאות, מעבדות ניידות ושיתופי פעולה עם חברות טכנולוגיה, מוסדות אקדמיים וגורמים נוספים. ⁴ לא הוצגו נתונים מרוכזים על מספר הפעילויות והתלמידים שהשתתפו בהן בפועל.	יושם חלקית

<https://edu-tech.education.gov.il/taknot/kol-kore/> 1

<https://edu-tech.education.gov.il/israel-realistic/stem/stem-edu/> 2

<https://edu-tech.education.gov.il/israel-realistic/stem/promoting-stem-stages/>

<https://edu-tech.education.gov.il/taknot/kol-kore/720-program>

<https://main.knesset.gov.il/news/pressreleases/pages/press22062026a.aspx> 3

<https://edu-tech.education.gov.il/taknot/kol-kore/technology-companies/> 4

<https://edu-tech.education.gov.il/israel-realistic/summer-preparatory-school7-9/>

<https://edu-tech.education.gov.il/taknot/kol-kore/kolkore-summer-26>

מס' סעיף	מרכיב ההחלטה	משרד אחראי	מה קורה עם זה?	סטטוס
11	התאמת שיטת התקצוב של תחומי ה-STEM בחשיבה העליונה	משרד החינוך	לא אותר פרסום פומבי המפרט שינוי בשיטת התקצוב של תחומי ה-STEM בחשיבה העליונה מכוח החלטה 2983. הנושא הועלה במפורש בפני משרד החינוך, אולם המענה שהתקבל לא כלל מידע לגביו. לפיכך אין בידינו מידע מספק לקבוע אם שיטת התקצוב הותאמה בהתאם להחלטה.	 שרם ניתן לקבוע
21	גיוס מורים חדשים, הסבת אקדמאים והרחבת הסמכת מורים במקצועות ה-STEM	משרד החינוך	משרד החינוך מסר כי בתשפ"ז גויסו כ-600 מוסבים באמצעות שמונה מסלולי גיוס וכי בתשפ"ז מתוכנן גיוס של כ-600 מוסבים נוספים. בדיון בוועדת המדע והטכנולוגיה של הכנסת דווח כי היעד בתשפ"ז היה להגדיל את מספר המוסבים להוראה מ-300 ל-600, ובפועל נכנסו למערכת 867 מוסבים. היעד לתשפ"ז הועלה ל-1,000 מוסבים. ⁵ בנוסף נקבעו יעדי הכשרה למגמת הבינה המלאכותית. ⁶	 בביצוע
22	הפעלת תוכניות השתלמות והכשרה מתקדמות למורי STEM בכל שכבות הגיל	משרד החינוך	משרד החינוך מסר כי בתשפ"ז השתתפו בלמידה מקצועית כ-50% ממורי המתמטיקה והמדעים בחשיבות הביניים, בהשקעה של כ-8 מיליון ש"ח, וכי היעד הוא להגיע בתוך מספר שנים ל-100% מהמורים. בנוסף מופעלות הכשרות בתחומי STEM ובינה מלאכותית. היישום שרם הושלם בכלל שכבות הגיל. ⁷	 יושם חלקית
23	גיבוש ויישום תוכנית להסרת חסמים ולעידוד גיוס כוח אדם לניהול מעבדות STEM	משרד החינוך, משרד האוצר	לא אותר פרסום פומבי בדבר גיבוש או הפעלה של תוכנית ייעודית להסרת חסמים ולעידוד גיוס ושימור לבורנסים ועובדי מעבדות STEM. משרד החינוך נשאל מה נעשה בנושא, אולם המענה שהתקבל לא כלל התייחסות לכך. לפיכך שרם ניתן לקבוע את סטטוס היישום.	 שרם ניתן לקבוע

<https://main.knesset.gov.il/News/PressReleases/Pages/press22062026a.aspx> 5

<https://edu-tech.education.gov.il/israel-realistic/stem/promoting-stem-stages/> 6

<https://edu-tech.education.gov.il/israel-realistic/mentor-program/>

<https://edu-tech.education.gov.il/taknot/kol-kore/artificial-intelligence-science-major>

<https://edu-tech.education.gov.il/israel-realistic/mentor-program/> 7

<https://edu-tech.education.gov.il/taknot/kol-kore/developing-ai-competence-teacher/>

<https://edu-tech.education.gov.il/ai/strategy-plan>

מס' סעיף	מרכיב ההחלטה	משרד אחראי	מה קורה עם זה?	סטטוס
12	בדיקה מחדש של הכשרת המורים בישראל, עם דגש מיוחד על מורי STEM	משרד החינוך	החלטת הממשלה מציינת כי הוקמה ועדה לבחינת מערך הכשרת המורים, בדגש על מקצועות ה-STEM. במסגרת הפנייה למשרד החינוך התבקש מידע על ישיבות הוועדה ותוצריה, אולם המענה לא כלל מידע בנושא וגם לא אותר מידע פומבי נוסף. לפיכך ניתן לאשר את הקמת הוועדה, אך לא לקבוע את היקף פעילותה או אם עבודת הבחינה הושלמה.	יושם חלקית
22	קידום תוכניות עתודה ייעודיות לרכזי מקצוע ולמורים מובילים במקצועות ה-STEM	משרד החינוך	פורסמו מהלכים הנוגעים למורים מובילים, ובהם תוכנית המנטורים וקהילות מובילות STEM, עם זאת, לא אותר מידע פומבי המאפשר לקבוע אם מהלכים אלה מהווים תוכנית עתודה ייעודית לרכזי מקצוע ולמורים מובילים במסגרת פעילות העתודות כנדרש בהחלטה, או אם הוקם מנגנון כזה בכלל מערכת החינוך. לפיכך שרם ניתן לקבוע את סטטוס היישום	שרם ניתן לקבוע
33	שימוש בטכנולוגיה חכמה להתאמת הלמידה לכל תלמיד	משרד החינוך	בתשפ"ו הופעלה תוכנית 720 ב-28 בתי ספר. לקראת תשפ"ז פרסם המשרד קול קורא להרחבת הפיילוט לכ-100 בתי ספר בכיתות ז'-ח'. התוכנית כוללת למידה מותאמת אישית, הוראה מבוססת נתונים וכלים דיגיטליים, אך עדיין פועלת כפיילוט. ⁸	יושם חלקית
33	הכנסת טכנולוגיות מתקדמות כמו בינה מלאכותית ומציאות מורחבת לבתי הספר	משרד החינוך	משרד החינוך מפעיל תוכנית לאומית לשילוב בינה מלאכותית, מכינה למגמת AI ב-50 בתי ספר ומעבדת בינה מלאכותית בגני ילדים, לצד משימות והכשרות. ⁹ עם זאת, ההשמעה עדיין הדרגתית ולא נמצא מידע מספק על היקף השימוש בטכנולוגיות נוספות, ובהן מציאות מורחבת.	יושם חלקית

⁸ <https://edu-tech.education.gov.il/taknot/kol-kore/720-program/>

<https://edu-tech.education.gov.il/israel-realistic/stem/promoting-stem-stages/>

⁹ <https://edu-tech.education.gov.il/ai/strategy-plan/>

<https://edu-tech.education.gov.il/taknot/kol-kore/artificial-intelligence-science-major/>

<https://edu-tech.education.gov.il/taknot/kol-kore/-inspired-stem-tasks/>

מס' סעיף	מרכיב ההחלטה	משרד אחראי	מה קורה עם זה?	סטטוס
ג3	הרחבת השימוש במעבדות וירטואליות ובסביבות שכלוליות מתקדמות	משרד החינוך	לקראת תשפ"ז פרסם משרד החינוך קולות קוראים ייעודיים לפיילוט מעבדות וירטואליות בכיתות ט' ולחברות שכלוליות שישתתפו בהפעלתן. עם זאת, אף שהמשרד התבקש למסור את מספר המוסדות שבהם יושמו המהלכים ואת היקף התקציב, נתונים אלה לא נמסרו.	יושם חלקית
ג3	תקצוב הצטיידות ושיפוץ מעבדות וסביבות למידה בבתי הספר	משרד החינוך	תוכנית 720 מאפשרת מימון ציוד, כלים שכלוליים ועיצוב סביבות למידה. בנוסף פורסם תקצוב להקמת חדרי חדשנות ביומימיקרי בבתי ספר בחברה הדרוזית כחלק מ"ישראל ריאליסטי" ¹⁰ . במסגרת הפנייה התבקש משרד החינוך למסור כמה מוסדות נכללו במהלכי השדרוג וההצטיידות ומה היה היקף התקציב; המענה שהתקבל התייחס באופן כללי להמשך הרחבת התשתיות והמעבדות, אך לא כלל נתונים אלה.	יושם חלקית
ה3	תקצוב מרכזים מדעיים ושכלוליים קיימים ובחינת פעילות של מרכזים חדשניים נוספים	משרד החינוך, משרד האוצר	במסמכי "ישראל ריאליסטי" נכלל תקצוב מרכזים מדעיים ושכלוליים ובחינת מרכזים נוספים כאחד מרכיבי התוכנית, אולם לא אותר מידע פומבי המאפשר לקבוע מה בוצע בפועל מכוח סעיף זה. משרד החינוך נשאל על חיזוק או הקמת מרכזי מדע ושכלוליים, מספר המרכזים והיקף התקציב, אך המענה לא כלל מידע בנושא. לפיכך סרם ניתן לקבוע.	סרם ניתן לקבוע
א4	ריכוז האחריות על תחומי ה-STEM והעברת הפעילויות, התוכניות והתקנים לאגף STEM במינהל חדשנות ושכלוליים	משרד החינוך ומינהל החדשנות והשכלוליים	בדיון בכנסת מסרה מנהלת אגף STEM כי מקצועות המדעים רוכזו תחת אגף STEM חדש וכי נבנה מנגנון יישום המחבר בין המטה, המחוזות ובתי הספר. ¹¹ עם זאת, לא נמצא מידע המעיד כי כלל הפעילויות, התוכניות, המגמות, התקנים והסמכויות שנקבעו בהחלטה הועברו במלואם.	יושם

<https://edu-tech.education.gov.il/israel-realistic/stem/promoting-stem-stages/> 10

<https://edu-tech.education.gov.il/taknot/kol-kore/720-program/>

<https://edu-tech.education.gov.il/taknot/kol-kore/elementary/>

<https://main.knesset.gov.il/news/pressreleases/pages/press22062026a.aspx> 11

מס' סעיף	מרכיב ההחלטה	משרד אחראי	מה קורה עם זה?	סטטוס
ב4	יצירת תקני כוח אדם חדשים למערך ה-STEM במשרד החינוך	משרד החינוך ונציבות שירות המדינה	קיימת אסמכתה להקמת מערך STEM חדש במטה משרד החינוך, אולם לא פורסם כמה תקנים חדשים הוגדרו מכוח ההחלטה, כמה מהם אוישו ומהי חלוקתם בין המטה למחוזות. מידע זה התבקש במפורש ממשרד החינוך אך לא נכלל במענה שהתקבל. לפיכך טרם ניתן לקבוע את יישום דרישת התקנים.	 טרם ניתן לקבוע
ד4	קביעת סטנדרטים להערכת התאמת תוכניות ומענים לתפיסת ה-STEM והנחיה בדבר היקף השימוש	משרד החינוך	משרד החינוך פרסם קריטריונים להיכללות במסגרת STEM ייעודית במאגר התוכניות והמענים, הכוללים בין היתר התאמה למטרות "ישראל ריאלית" ולתוכניות הלימודים. ¹² בכך נקבעו סטנדרטים להערכת התאמת תוכניות ומענים לתפיסת ה-STEM. עם זאת, לא אותרה הנחיה פומבית בדבר היקף השימוש בתוכניות ובמענים כנדרש בהחלטה.	 יושם חלקית
ה4	יצירת שיתוף פעולה קבוע בין מערכת החינוך לאקדמיה, לתעשייה ולמערכת הביטחון	משרד החינוך	משרד החינוך קידם שיתופי פעולה עם חברות טכנולוגיה, מוסדות אקדמיים, התעשייה וצה"ל, הכוללים הרצאות, סדנאות, מנשורינג ופעילות בבתי הספר. ¹³ עם זאת, לא פורסמה תמונה מלאה של היקף השותפויות, מספר בתי הספר והתלמידים המשתתפים או היקפן התקציבי.	 יושם חלקית

https://meyda.education.gov.il/files/MinhalPedagogy/partnerships/misgeret-stem.pdf?utm_source=chatgpt.com 12

<https://edu-tech.education.gov.il/taknot/kol-kore/technology-companies/> 13
<https://edu-tech.education.gov.il/events/programs/skills-stem>

מס' סעיף	מרכיב ההחלטה	משרד אחראי	מה קורה עם זה?	סטטוס
5א	יישום תהליכי ניהול, מדידה, הערכה ושיפור מבוססי נתונים	משרד החינוך	בחלק מתוכניות "ישראל ריאליטי" שולבו בפועל רכיבי מדידה והערכה. בשכבת ז' נקבע מופע הערכה במתמטיקה ובמדעים, ובאתר משרד החינוך נקבע מעקב שוטף אחר ביצוע משימות במתמטיקה כחלק מתהליך הלמידה וההערכה הבית־ספרי.¹⁴ תוכנית "ממשק המיומנויות" כוללת הקניה, מדידה והערכה של מיומנויות STEM, ובתוכנית 720 ההוראה מבוססת נתונים וניתן לתקצב מומחי הערכה.¹⁵ משרד החינוך מסר כי פועל מערך מדידה והערכה לתוכנית "ישראל ריאליטי", הכולל דשבורדים למעקב אחר היעדים ומחקר אקדמי מלווה. בנוסף מופעלים כלי מדידה במספר רכיבי התוכנית. עם זאת, לא נמסר מידע המאפשר לבחון את מלוא תהליכי השיפור וקבלת ההחלטות המבוססים על הנתונים ברמת התוכנית כולה.	 יושם חלקית
5ב	ליווי תוכנית "ישראל ריאליטי" באמצעות מחקר אקדמי	משרד החינוך	בספטמבר 2025 פרסמה לשכת המדענית הראשית במשרד החינוך קול קורא למחקר מלווה רב־תחומי ל"ישראל ריאליטי", במתכונת RPP ובתקציב של עד 4 מיליון ש"ח לארבע שנים. משרד החינוך מסר כי המחקר כבר פועל. באתר אוניברסיטת תל אביב מופיע כיום המחקר "ישראל ריאליטי" בהובלת פרופ' ענת כהן וד"ר מרב וינגרדן. המחקר הרב־שנתי טרם הסתיים.¹⁶	 בביצוע

¹⁴ <https://edu-tech.education.gov.il/israel-realistic/stem/promoting-stem-stages/> <https://edu-tech.education.gov.il/events/programs/skills-stem/> <https://edu-tech.education.gov.il/taknot/kol-kore/720-program/>

¹⁵ https://pop.education.gov.il/tchumey_daat/matmatika/chativat-beynayim/teaching-mathematics/realistic-israel/

¹⁶ <https://mr.gov.il/ilgstorefront/he/p/4000607455> <https://science4society.sites.tau.ac.il/ourpartners>

מס' סעיף	מרכיב ההחלטה	משרד אחראי	מה קורה עם זה?	סטטוס
א5	קביעת יעדים ומדדי הצלחה לתחום ה-STEM בכל מערכת החינוך	משרד החינוך והרשות הארצית למדידה והערכה	בדיון בכנסת הוצג כי לתוכנית נקבעו יעדים מחייבים, ובהם חזרה לעשירייה הראשונה במבחנים הבין-לאומיים בתוך חמש שנים, 15% מסיימי בגרות שכלולוגית ויעדים ייעודיים לפריפריה, לתלמידות ולחברה הערבית. ¹⁷ משרד החינוך מסר כי העמידה במדדי התוצאה נבחנת באמצעות דשבורדים, אך לא נמסרה במסגרת המענה רשימה מלאה של המדדים, ערכי הבסיס והיעדים השנתיים לכל הרצף החינוכי, ולא נמסר מידע על ההיווצרות עם ראמ"ה שנקבעה בהחלטה.	 יושם חלקית
א6	הכנת תוכנית עבודה מסודרת ומפורטת ליישום תוכנית "ישראל ריאלית"	משרד החינוך ומשרד האוצר	"ישראל ריאלית" מופיעה בספר עיקרי תוכנית העבודה לשנת 2026 ובמסמכי המיקוד האסטרטגי של משרד החינוך, הכוללים משימות שבוצעו ומשימות מתוכננות. ¹⁸ עם זאת, לא אותרה בפרסום הפומבי תוכנית העבודה המפורטת במתכונת שנקבעה בסעיף א6 הכוללת אבני דרך ופירוט תקציבי ואשר נדרשה לאישור בתוך 60 ו-120 יום. משרד החינוך נשאל במפורש על תוכניות אלה אך המענה שקיבלנו לא כלל מידע בנושא. לפיכך טרם ניתן לקבוע אם דרישות הסעיף הושלמו.	 טרם ניתן לקבוע
ב6	הקצאת תקציב רב-שנתי ליישום תוכנית "ישראל ריאלית"	משרד החינוך	החלטה 2983 הקצתה 1.485 מיליארד ש"ח לשנים 2025-2028 ומשרד החינוך אישר במענה כי זו מסגרת התוכנית, אך לא מסר פירוט של הביצוע התקציבי לפי שנה ורכיב. במסגרת היישום פורסמו מהלכים מתוקצבים, ובהם מכרז למחקר אקדמי מלווה, התקשרות בהיקף של כ-4.5 מיליון ש"ח להפעלת "ישראל ריאלית" ובגרושק, וביוני 2026 מכרז נוסף לקידום יעדי התוכנית. לא פורסמה תמונת ביצוע תקציבית מלאה לפי שנה ורכיב.	 בביצוע

¹⁷ <https://main.knesset.gov.il/news/pressreleases/pages/press22062026a.aspx>

¹⁸ <https://meyda.education.gov.il/files/dovrut/mikud-as-tashpaz.pdf>

מס' סעיף	מרכיב ההחלטה	משרד אחראי	מה קורה עם זה?	סטטוס
16	יצירת תקני כוח אדם חדשים לחיזוק תחומי ה-STEM במשרד החינוך	משרד החינוך ונציבות שירות המדינה	לא פורסם כמה תקנים חדשים הוגדרו מכוח ההחלטה לצורך תגבור תחומי ה-STEM במטה ובמחוזות, כמה מהם אוישו ומהי חלוקתם. מידע זה התבקש ממשרד החינוך, אך לא נכלל במענה שהתקבל. לפיכך טרם ניתן לקבוע את יישום הסעיף.	? טרם ניתן לקבוע
16	שינוי מודל תקצוב שכר הלימוד של מקצועות המדעים והטכנולוגיה בחטיבה העליונה או המלצות שהוגשו לשר מכוח הסעיף. הנושא נכלל בפנייה למשרד החינוך, אולם המענה לא כלל מידע לגביו. לפיכך טרם ניתן לקבוע את סטטוס היישום.	משרד החינוך ומשרד האוצר	לא אותר פרסום פומבי המפרט התאמות שבוצעו במודל תקצוב שכר הלימוד של מקצועות המדעים והטכנולוגיה בחטיבה העליונה או המלצות שהוגשו לשר מכוח הסעיף. הנושא נכלל בפנייה למשרד החינוך, אולם המענה לא כלל מידע לגביו. לפיכך טרם ניתן לקבוע את סטטוס היישום.	? טרם ניתן לקבוע
17	הקמת מועצה ציבורית מייעצת והגדרת תפקידיה	משרד החינוך	בדיון בוועדת המדע והטכנולוגיה של הכנסת דווח כי המועצה הלאומית ל-STEM הוקמה. ¹⁹ בנוסף, באתר משרד החינוך קיים עמוד ייעודי למועצה והיא מוצגת כחלק מהמערך הלאומי של תוכנית "ישראל ריאלי". ²⁰ משרד החינוך מסר כי המועצה הוקמה ופועלת כמועצה ציבורית מייעצת לשר החינוך כי הדוח האסטרטגי הראשון של המועצה צפוי להיות מוגש עד ספטמבר 2026.	✓ יושם
17	קביעת נוהלי עבודת המועצה הציבורית לתוכנית ה-STEM	משרד החינוך	משרד החינוך מסר כי המועצה פועלת וכי הדוח האסטרטגי הראשון שלה צפוי להיות מוגש עד ספטמבר 2026. במסגרת הפנייה התבקש המשרד גם למסור כמה פעמים התכנסה המועצה, אילו המלצות ותוצרים הגישה ומה נעשה בעקבותיהם, אולם פרטים אלה לא נמסרו. לפיכך קיימת אינדיקציה לפעילות המועצה, אך אין בידינו מידע מלא המאפשר לבחון עמידה בכלל נוהלי העבודה שנקבעו בהחלטה, ובפרט בתדירות הישיבות.	● יושם חלקית

¹⁹ <https://main.knesset.gov.il/news/pressreleases/pages/press22062026a.aspx>

²⁰ <https://edu-tech.education.gov.il/israel-realistic/stem/national-council-stem/>

רקע

ריאלית". זוהי מסקנה העולה מהשוואת היקף התוכניות הקודמות למבנה החלטה 2983.²⁵ הצורך במהלך רחב יותר התחדד בעקבות תוצאות מבחני TIMSS 2023, שפורסמו בדצמבר 2024. בין 2019 ל-2023 ירד ממוצע הישגי תלמידי כיתות ח' בישראל ב-32 נקודות הן במתמטיקה והן במדעים. ישראל ירדה מהמקום התשיעי למקום ה-23 במתמטיקה ומהמקום ה-16 למקום ה-25 במדעים, והירידה הייתה החדה ביותר מבין מדינות ה-OECD שהשתתפו במחקר. הישגי התלמידים חזרו למעשה לרמות שנמדדו בישראל בשנת 2007.²⁶

במקביל, ועדת החינוך של המועצה הלאומית למחקר ופיתוח גיבשה במשך כשנתיים המלצות למדיניות לאומית בתחום החינוך המדעי. הוועדה המליצה, בין היתר, להקים מועצה לאומית לחינוך STEM, לגבש מדיניות משולבת לחינוך מדעי וטכנולוגי, לבנות תוכנית חומש לקידום איכות מורי המדעים, לשפר את תשתיות ההוראה, להרחיב את מעגל הלומדים כבר מהגיל הרך ולחזק את השתלבותן של נשים ואוכלוסיות מהפריפריה. לפי דיווח שנמסר לוועדת המדע והטכנולוגיה של הכנסת, המלצות אלה אומצו על ידי שר החינוך והיוו בסיס לתוכנית הממשלתית.²⁷

על רקע זה אישרה הממשלה באפריל 2025 את החלטה 2983, "ישראל ריאלי – תוכנית רב-שנתית למתן מענה למצב החירום הלאומי במקצועות ה-STEM". בניגוד לתוכניות קודמות שהתמקדו ברכיבים מסוימים, ההחלטה מבקשת לתת מענה לאורך הרצף החינוכי כולו וכוללת פיתוח ועדכון תוכניות לימודים, הרחבת לימודי STEM, גיוס והכשרת מורים, חינוך מעבדות ותשתיות, שילוב טכנולוגיות מתקדמות, צמצום פערים ושיתוף פעולה עם האקדמיה והתעשייה.²⁸

לצד המהלכים הפדגוגיים, ההחלטה כוללת גם תשתית ניהולית שנועדה להפוך את המהלכים השונים לתוכנית לאומית אחת: ריכוז תחומי ה-STEM במשרד החינוך, כוח אדם ייעודי, מסגרת תקציבית רב-שנתית, תוכניות עבודה, יעדים ומדדי הצלחה, מערך מדידה והערכה, מחקר אקדמי מלווה ומועצה ציבורית. הדוח הנוכחי בוחן באיזו מידה רכיבים אלה יצאו לפועל מאז קבלת ההחלטה והאם

הצורך בחיזוק לימודי המדעים, הטכנולוגיה והמתמטיקה במערכת החינוך בישראל אינו חדש. כבר בתחילת שנות התשעים הקים משרד החינוך ועדות מקצועיות שעסקו בשיפור לימודי המתמטיקה, המדעים והטכנולוגיה, ובהמשך יושמו בין היתר תוכניות לימודים חדשות ותוספות שעות הוראה. למרות צעדים אלה, מבקר המדינה מצא כי לאורך השנים נותרו בעיות חוזרות ובהן הישגים נמוכים במבחנים בין-לאומיים, פערים בין אוכלוסיות ובין המרכז לפריפריה ומחסור במורים בעלי הכשרה מתאימה.²¹ בשנת 2009 גיבש משרד החינוך תוכנית אסטרטגית לשנים 2009–2012, שבין יעדיה היו שיפור הישגי התלמידים במבחני TIMSS (מבחן בין-לאומי במתמטיקה ובמדעים) ו-PISA (מבחן בין-לאומי של ה-OECD לבני 15 במתמטיקה, מדעים וקריאה), הגדלת שיעור התלמידים הלומדים מתמטיקה ברמת חמש יחידות ועדכון תוכניות הלימודים. מבקר המדינה מצא כי חלק מהיעדים הושגו, אך היעד לשיפור ההישגים ב-PISA וצמצום הפערים בין קבוצות אוכלוסייה לא הושגו במלואם.²²

בעשור שלאחר מכן התמקדה מדיניות משרד החינוך גם בהרחבת מעגל המצוינות. החל מ-2011 הופעלה תוכנית "עתודה מדעית-טכנולוגית", שנועדה להגדיל את מספר התלמידים המסיימים חמש יחידות מתמטיקה לצד שני מקצועות מדעיים-טכנולוגיים מוגברים. בשנת 2015 הורחב המאמץ באמצעות התוכנית הלאומית לקידום המתמטיקה ו"לתת חמש", שהתמקדה בהגדלת מספר הניגשים לחמש יחידות מתמטיקה באמצעות תוספת שעות, פתיחת קבוצות לימוד, הכשרת מורים ותגבור.²³ מחקר של בנק ישראל מצא כי שתי התוכניות תרמו להגדלת שיעור הנבחנים ברמות המוגברות.²⁴

עם זאת, המהלכים הללו התמקדו במידה רבה במתמטיקה, במצוינות ובקבוצות תלמידים מסוימות, ולא היוו כשלעצמם תוכנית STEM (מדע, טכנולוגיה, הנדסה ומתמטיקה) מערכתית המקיפה את הרצף מהגיל הרך ועד התיכון, את כוח האדם, התשתיות, הטכנולוגיה, המדידה והקשר עם האקדמיה והתעשייה. זהו ההבדל המרכזי בין המהלכים שקדמו להחלטה לבין הניסיון שנעשה במסגרת "ישראל

25 הערכת האפקטיביות של התוכניות "עתודה מדעית-טכנולוגית" ו"לתת חמש", בנק ישראל

26 <https://rama.gov.il/reports/timss-2023>

27 <https://main.knesset.gov.il/news/pressreleases/pages/press22062026a.aspx>

28 <https://edu-tech.education.gov.il/taknot/kol-kore/technology-companies>

21 <https://library.mevaker.gov.il/sites/DigitalLibrary/Pages/Reports/768-25.aspx>

22 <https://library.mevaker.gov.il/sites/DigitalLibrary/Pages/Reports/768-25.aspx>

<https://rama.gov.il/reports/metzuyanut-math-2017>

24 הערכת האפקטיביות של התוכניות "עתודה מדעית-טכנולוגית" ו"לתת חמש", בנק ישראל

גם אירלנד אימצה מדיניות STEM לאומית לשנים 2017-2026, המיושמת באמצעות תוכניות יישום מדורגות. המדיניות נשענת על ארבעה עמודי תווך, ובהם פיתוח יכולות המורים, הרחבת השתתפות התלמידים ושימוש בראיות לצורך קידום החינוך המדעי. לאחר שלב היישום הראשון נערכה בחינת התקדמות, ובהמשך התקיים תהליך התייעצות עם בתי ספר, מורים, תלמידים, הורים, מוסדות להשכלה גבוהה והתעשייה לצורך גיבוש תוכנית ההמשך.³¹

הניסיון במדינות אלה ממחיש כי מדיניות STEM ארוכת טווח אינה מסתכמת בהרחבת תוכניות לימודים ובהקצאת משאבים. היא דורשת גם מנגנוני הערכה, למידה והתאמה לאורך שנות היישום. היבט זה רלוונטי במיוחד ל"ישראל ריאלית", הכוללת בעצמה מערך מדידה והערכה, מחקר אקדמי מלווה ומדדי הצלחה.

התוכנית אכן מתקדמת ממכלול של מהלכים נקודתיים ליישום מערכתי בכלל מערכת החינוך.²⁹

מבט בין-לאומי

מדיניות לאומית לקידום STEM קיימת גם במדינות נוספות. באוסטרליה גובשה אסטרטגיית STEM לאומית לבתי הספר לשנים 2016-2026, המתמקדת בין היתר בחיזוק מיומנויות מדעיות ומתמטיות, פיתוח חשיבה ביקורתית ופתרון בעיות, שותפויות עם התעשייה והערכת אפקטיביות של יוזמות. במסגרת בחינה שנערכה ליוזמות STEM במדינה נמצא כי אף שלרבות מהן תוכננו תהליכי הערכה, היה מחסור בנתונים מבוססים שאפשרו לקבוע אילו מהלכים אכן השיגו תוצאות. בעקבות זאת הושם דגש על שיתוף וסינתזה של ממצאי מחקר והערכה לצורך שיפור המדיניות.³⁰

³¹ <https://www.gov.ie/en/department-of-education/consultations/consultation-on-the-stem-education-implementation-plan-20222026/>

²⁹ <https://edu-tech.education.gov.il/taknot/kol-kore/technology-companies>
³⁰ <https://www.education.gov.au/australian-curriculum/support-science-technology-engineering-and-mathematics-stem/national-stem-school-education-strategy-2016-2026>

פירוש מרכיבי החלטה 2983 – סטטוס יישום

1.א. גיבוש והשמעת תוכניות לימודים ותפיסת למידה, הוראה והערכה בתחומי ה-STEM

הסעיף נועד לגבש ולהשמיע תפיסת למידה, הוראה והערכה עדכנית בתחומי ה-STEM, המבוססת על למידה תחומית ובין-תחומית, פיתוח כשירויות, התאמה אישית והלימה לסטנדרטים של המבחנים הבין-לאומיים.

סטטוס יישום חלקית

משרד החינוך גיבש תפיסה פדגוגית לחינוך STEM המבוססת על פיתוח ידע, מיומנויות, גישות וערכים בלמידה תחומית, בין-תחומית ורב-תחומית, והחל להשמיעה בתוכניות הלימודים, בדרכי ההוראה ובכלי ההערכה. בתוכניות הלימודים במדע וטכנולוגיה ליסודי ולחטיבת הביניים לתשפ"ו-תשפ"ז שולבו שינויים שנועדו לפתח כשירות מדעית, להתמודד עם אתגרים מהעולם האמיתי וליישם ידע בהקשרים שונים. במתמטיקה בכיתה ז' שולבו שאלות אוריינות כחלק מתוכנית הלימודים ומאירועי ההערכה, ונקבעו משימות מחייבות שביצוען נתון למעקב שוטף. בנוסף פותחו במסגרת התוכנית אירועי למידה אינטגרטיביים המבוססים בין היתר על למידה דרך עשייה, למידה מבוססת משחק ושילוב בין תחומי דעת.³² ממצאים אלה מעידים כי התפיסה החדשה לא נותרה ברמת התכנון וכי החל תהליך השמעה בפועל; עם זאת, לא נמצא מידע המאפשר לקבוע כי ההשמעה הושלמה בכלל הרצף החינוכי ובכל מקצועות ה-STEM, ולכן הסעיף יושם באופן חלקי.

1.ב. גיבוש והשמעת תוכניות לימודים לכל הרצף הגילי, בדגש על יסודי וחשיבות הביניים

הסעיף נועד להרחיב את החשיפה למדעים ולטכנולוגיה כבר מגיל צעיר, באמצעות תוכניות לימוד חדשות וחיזוק

לימודי ה-STEM בבתי הספר היסודיים ובחטיבות הביניים. המטרה היא ליצור רצף לימודי שיחזק את הידע והעניין בתחומים אלה ויאפשר ליותר תלמידים להמשיך ללימודים מתקדמים בהמשך.

סטטוס יישום חלקית

לפי פרסומי משרד החינוך, החלו לפעול מהלכים לחיזוק לימודי STEM לאורך הרצף הגילי. בגיל הרך נבחרו 100 גנים לפיילוס לפיתוח פרקטיקות STEM ולגיבוש תו תקן; בחינוך היסודי נבחרו 100 בתי ספר לתהליך פיתוח, ובכלל בתי הספר בארץ נקבעה לכיתות ו' שעה תוספתית במתמטיקה או במדעים. בשנת תשפ"ו הוגדרה שכבת ז' כשכבת מיקוד בכ"ס בתי ספר, עם שתי שעות שבועיות נוספות, 400 קבוצות דיגיטליות וקורסים פיזיים לצמצום פערים בכ"ס בתי ספר. בחינוך העל-יסודי פורסמו גם 190 כיתות הייטק חדשות צומחות בפריפריה בכיתות ז'-ח', מכינה למגמת AI בכ"ס בתי ספר בכיתה ט' ו-100 כיתות הייטק חדשות בכיתה י' לצד מודל בגרושק בכ"ס רשויות.³³ מדובר ביישום רחב במספר שכבות גיל, אך חלק מן המהלכים עדיין מוגדרים כפילוטרים או מותנים בהליכי קול קורא, ולכן טרם ניתן לקבוע כי התוכניות הושמעו במלואן לאורך כל הרצף החינוכי.

1.ג. הפעלת תוכניות מיוחדות שיעזרו לתלמידים מכל האוכלוסיות להשתלב בתחומי ה-STEM

הסעיף נועד לצמצם פערים בהזדמנויות להשתלב בלימודי STEM, באמצעות התאמת תוכניות ומענים לתלמידים מקבוצות אוכלוסייה שונות. המטרה אינה רק להרחיב את מספר המשתתפים, אלא לאפשר לתלמידים מכלל האוכלוסיות למצות את יכולותיהם בתחומי המדעים, הטכנולוגיה, ההנדסה והמתמטיקה.

סטטוס יישום חלקית

תוכנית ישראל ריאלי הוגדרה כתוכנית המיועדת בהדרגה לכלל תלמידי ישראל, תוך התייחסות לפערים בין המרכז

³² https://pop.education.gov.il/tchumey_daat/mada-tehnologia/yesodi/technology-science-pedagogy/curriculum/ https://pop.education.gov.il/tchumey_daat/mada-tehnologia/chativat-beynayim/mada-tehnologia-pedagogy/curriculum/ https://pop.education.gov.il/tchumey_daat/matmatika/chativat-beynayim/teaching-mathematics/realistic-israel/ https://pop.education.gov.il/tchumey_daat/global-subjects/realistic-israel/stem/

³³ <https://edu-tech.education.gov.il/israel-realistic/stem/promoting-stem-stages/> <https://edu-tech.education.gov.il/taknot/kol-kore/elementary/> <https://edu-tech.education.gov.il/taknot/kol-kore/artificial-intelligence-science-major/>

שכנולוגיה ומסגרות נוספות, במטרה להגביר את החשיפה, הסקרנות והמעורבות של תלמידים בתחומי ה-STEM.

סטטוס יושם חלקית

משרד החינוך פרסם מסגרות שנועדו לחבר תלמידים לתעשייה, לאקדמיה, לצבא ולחברות טכנולוגיה. בין המענים שפורסמו: תוכנית "מדע בכיתה", מעבדות ניידות, הרצאות וסדנאות של אנשי מקצוע, סיורים בחברות ושיתופי פעולה עם חברות טכנולוגיה, מוסדות אקדמיים וגורמי ביטחון. במסגרת מכינת הקיץ 2026 הוגדר גם מסלול לביקורים בחברות ובארגונים מובילים בתחום הבינה המלאכותית.³⁷ עם זאת, לא הוצגו נתונים מרוכזים על מספר הביקורים והפעילויות שבוצעו בפועל, מספר בתי הספר והתלמידים שהשתתפו בהם או פריסתם הגיאוגרפית. לכן ניתן לקבוע שהרכיב קודם ואף קיימות מסגרות פעילות, אך לא ניתן להעריך בשלב זה את היקף יישומו בכלל מערכת החינוך.

1.ה. התאמת שיטת התקצוב של תחומי ה-STEM בחטיבה העליונה

הסעיף עוסק בהתאמת שיטת התקצוב של תחומי ה-STEM בחטיבה העליונה, כדי להבטיח הקצאת משאבים מיטבית לחיזוק ההוראה והלמידה.

סטטוס שרם ניתן לקבוע

במסגרת המעקב לא אותר פרסום פומבי המפרט התאמה של שיטת התקצוב בתחומי ה-STEM בחטיבה העליונה מכוח החלטה 2983. במסגרת הפנייה למשרד החינוך נשאל המשרד האם שונה מודל התקצוב, אילו שינויים בוצעו ומה היה היקפם בשנים 2025-2026, אולם המענה שהתקבל לא כלל התייחסות לנושא. לפיכך, היעדר המידע אינו מאפשר לקבוע כי הסעיף לא יושם, אך גם אינו מאפשר לאשר את יישומו.

לפריפריה, בין בנים לבנות ובין קבוצות אוכלוסייה שונות. פורסם מענה ייעודי ליישום STEM בחינוך המיוחד, ותוכנית 720 ללמידה מותאמת אישית פתוחה לחטיבות ביניים רשמיות בכל המגזרים. בנוסף, תוכנית הייסקלאס פועלת בדגש על צמצום פערים, כאשר 60% מבתי הספר המשתתפים בה משתייכים לחברה הערבית, הבדואית והדרוזית.³⁴ בדיון מעקב של ועדת המדע והטכנולוגיה של הכנסת ביוני 2026 הוצג בנוסף כי במסגרת התוכנית הוקמו 181 מסלולי הייסק ב-50 רשויות מקומיות, הושקעו משאבים בפריפריה ובחברה הערבית ונפתחו מהלכים לקידום תלמידים ותלמידות במקצועות המדעיים.³⁵ מידע זה מחזק את הממצא בדבר קיומם של מענים ייעודיים לצמצום פערים, אך גם הוא אינו מספק תמונה מרוכזת של מספר התלמידים המשתתפים בכל קבוצת אוכלוסייה ושל השינוי בפערי ההשתתפות. בנוסף, בספטמבר 2025 אושרה הרחבת התקשרות עם ויצו בהיקף של כ-4.5 מיליון ש"ח להפעלת "ישראל ריאלי" ותוכנית בגרוסק, לרבות תגבור תלמידי ט'-י"ב במתמטיקה, פיזיקה ומדעי המחשב.³⁶ עם זאת, לא הוצגה במסגרת המעקב תמונה מרוכזת של מספר התלמידים המשתתפים בכל אחת מקבוצות האוכלוסייה, היקף הפריסה הארצי או השינוי בפערי ההשתתפות בעקבות התוכנית. לפיכך קיימים מענים ייעודיים בפועל, אך בשלב זה לא ניתן לקבוע את היקף היישום וההשפעה שלהם ברמת מערכת החינוך כולה. הפער הזה חשוב במיוחד נוכח אופייה של ישראל ריאלי כתוכנית לאומית, המחייבת יכולת לעקוב לא רק אחר פעילותן של תוכניות בודדות אלא אחר היקף היישום המצטבר בכלל המערכת.

1.ד. עידוד ביקורי תלמידים במקומות שמאפשרים למידה מעשית במדעים, טכנולוגיה והנדסה

הסעיף נועד להרחיב למידה חווייתית ומעשית מחוץ לכיתה באמצעות ביקורים במעבדות, מרכזי מדע, חברות

³⁴ <https://edu-tech.education.gov.il/israel-realistic/stem/stem-edu/> <https://edu-tech.education.gov.il/israel-realistic/stem/promoting-stem-stages/> <https://edu-tech.education.gov.il/taknot/kol-kore/720-program/>

³⁵ <https://main.knesset.gov.il/news/pressreleases/pages/press22062026a.aspx>

³⁶ <https://mr.gov.il/ilgstorefront/he/p/4000607099>

³⁷ <https://edu-tech.education.gov.il/taknot/kol-kore/technology-companies/> <https://edu-tech.education.gov.il/israel-realistic/summer-preparatory-schoo7-9/> <https://edu-tech.education.gov.il/taknot/kol-kore/kolkore-summer-26/>

משרד החינוך מסר כי בשנת תשפ"ו השתתפו בלמידה מקצועית כמחצית ממורי המתמטיקה והמדעים בחטיבות הביניים, בהשקעה של כ-8 מיליון ש"ח. בדיון בוועדת המדע והטכנולוגיה של הכנסת ביוני 2026 אישר המשרד כי שיעור ההשתתפות עומד על כ-50%, וציין כי היעד הוא להגיע בתוך מספר שנים ל-100% ממורי המתמטיקה והמדעים.⁴⁰

בנוסף, משרד החינוך פרסם והחל להפעיל מסגרות נוספות לפיתוח מקצועי המשלבות STEM ובינה מלאכותית. בין היתר מופעלת תוכנית מנשרים שנועדה לחשוף מורים לידע ולשיטות עבודה מהתעשייה, וכן מהלך לפיתוח כשירות בתחום הבינה המלאכותית בקרב מדריכות פדגוגיות ופרחי הוראה, הכולל מפגשי הדרכה, ליווי ותהליך מחקר. בתוכנית הלאומית לבינה מלאכותית הוגדר גם יעד להקניית כשירות בתחום לתלמידים ולעובדי הוראה.⁴¹ מדובר ביישום בפועל ובהיקף משמעותי בחטיבות הביניים, ואף הוגדר יעד להרחבה לכלל המורים. עם זאת, המהלך עדיין נמשך ולא הוצג היקף ההכשרות בכלל שכבות הגיל, לפיכך הסעיף יושם באופן חלקי.

2.ג. גיבוש ויישום תוכנית להסרת חסמים ולעידוד גיוס כוח אדם לניהול מעבדות ה-STEM

הסעיף מחייב את משרד החינוך ומשרד האוצר לגבש וליישם תוכנית כוללת להסרת חסמים ולעידוד גיוס ומשיכת כוח אדם איכותי לניהול מעבדות STEM, לרבות לבורנסים.

סטטוס שרם ניתן לקבוע

במסגרת המעקב לא אותר פרסום פומבי המפרט תוכנית כזו. הנושא נכלל בפנייה למשרד החינוך, אולם המענה שהתקבל לא כלל מידע על צעדים שננקטו בתחום. לפיכך שרם ניתן לקבוע את סטטוס היישום.

2.א. גיוס מורים חדשים, הסבת אקדמאים והרחבת הסמכת מורים במקצועות ה-STEM

הסעיף נועד להגדיל את מספר המורים המלמדים מתמטיקה, מדעים וטכנולוגיה ולהרחיב את הכשרתם המקצועית. לשם כך נדרש משרד החינוך לקדם גיוס מורים חדשים, מסלולים להסבת אקדמאים להוראת מקצועות ה-STEM והרחבת הסמכתם של מורים מכהנים לתחומים אלה.

סטטוס בביצוע

משרד החינוך מסר כי בתשפ"ו גויסו כ-600 מוסבים באמצעות שמונה מסלולי גיוס וכי בתשפ"ז מתוכנן גיוס של כ-600 מוסבים נוספים. בדיון בוועדת המדע והטכנולוגיה של הכנסת ביוני 2026 עדכן המשרד כי היעד היה להגדיל את מספר המוסבים מ-300 ל-600, ובפועל נכנסו למערכת 867 מוסבים. עוד נמסר כי היעד לשנת הלימודים הבאה עומד על 1,000 מוסבים.³⁸ על אף הפער בין הנתונים שנמסרו בשני המקורות, שניהם מעידים על הפעלה בפועל של מסלולי הסבה ועל המשך הרחבתם. בנוסף, בפרסומי המשרד מופיעים מהלכים נוספים להרחבת כוח ההוראה, ובהם תוכנית המנטורים, חיבור אנשי מקצוע מהתעשייה למערכת החינוך והכשרת מורים לקראת פתיחת המגמה הניסויית במדעי הבינה המלאכותית. במסגרת מגמת הבינה המלאכותית הוגדר יעד להכשרת כ-50 מורים בשנת הפיילוס ולהגעה לכ-300 מורים בתוך ארבע שנים.³⁹ הנתונים מצביעים על יישום בפועל ובהיקף משמעותי, ובפרט בתחום הסבת האקדמאים.

2.ב. הפעלת תוכניות השתלמות והכשרה מתקדמות למורי STEM בכל שכבות הגיל

הסעיף נועד לחזק את הידע והמיומנויות של מורי המדעים, המתמטיקה והטכנולוגיה באמצעות פיתוח מקצועי והשתלמויות המשלבות תפיסות STEM, טכנולוגיות חדשות ובינה מלאכותית.

סטטוס יושם חלקית

⁴⁰ <https://main.knesset.gov.il/news/pressreleases/pages/press22062026a.aspx>

⁴¹ <https://edu-tech.education.gov.il/israel-realistic/mentor-program/> <https://edu-tech.education.gov.il/taknot/kol-kore/developing-ai-competence-teacher/> <https://edu-tech.education.gov.il/ai/strategy-plan/>

³⁸ <https://main.knesset.gov.il/News/PressReleases/Pages/press22062026a.aspx>

³⁹ <https://edu-tech.education.gov.il/israel-realistic/stem/promoting-stem-stages/> <https://edu-tech.education.gov.il/israel-realistic/mentor-program/> <https://edu-tech.education.gov.il/taknot/kol-kore/artificial-intelligence-science-major/>

3.א. שימוש בטכנולוגיה חכמה להתאמת הלמידה לכל תלמיד

הסעיף נועד לקדם למידה מותאמת אישית באמצעות שימוש בטכנולוגיה ובנתונים, כך שניתן יהיה להתאים את ההוראה לקצב, לרמה ולצרכים של כל תלמיד.

סטטוס יושם חלקית

משרד החינוך מסר כי בשנת תשפ"ו הופעלה תוכנית 720 ב־28 בתי ספר. התוכנית נועדה להניח תשתית ללמידה מותאמת אישית באמצעות טכנולוגיה, הוראה מבוססת נתונים וכלים דיגיטליים המותאמים לצורכי התלמיד. לקראת תשפ"ז פרסם המשרד קול קורא להרחבת הפיילוט לכ־100 בתי ספר בכיתות ז'–ח'; מועד ההגשה הסתיים ב־7 ביוני 2026, הראיונות נקבעו עד 20 ביוני והודעות למתקבלים עד סוף אותו חודש. הקול הקורא כולל ליווי והכשרה של צוותי החינוך, שימוש בכלים דיגיטליים, שעות תקן ותקצוב לרישיונות, מומחי הערכה, ציוד ועיצוב סביבות למידה.⁴⁴ מדובר ביישום בפועל ובמהלך המצוי בהתרחבות, אך בשלב זה הוא עדיין מוגדר כפיילוט ואינו מיושם בהיקף מערכתי, ולכן הסעיף יושם באופן חלקי.

3.ב. הכנסת טכנולוגיות מתקדמות כמו בינה מלאכותית ומציאות מורחבת לבתי הספר

הסעיף נועד לשלב כלים טכנולוגיים מתקדמים בתהליכי ההוראה והלמידה, ובהם בינה מלאכותית, סימולציות ומציאות מורחבת, במטרה להרחיב את אפשרויות הלמידה ולהתאים את מערכת החינוך להתפתחויות הטכנולוגיות.

סטטוס יושם חלקית

משרד החינוך מקדם תוכנית לאומית לשילוב בינה מלאכותית בהוראה ובלמידה, הכוללת הכשרות לתלמידים ולמורים, משימות STEM המשלבות AI ומגמה ניסויית במדעי הבינה המלאכותית. בשנת תשפ"ו הופעלה מכינה למגמת מדעני בינה מלאכותית ב־50 בתי ספר, ובמקביל פורסמה מעבדה לקידום שימוש בכלי בינה מלאכותית בגני ילדים, שבמסגרתה רשויות יכלו לצרף עד שישה גנים ולהפעיל כלים לאורך שנת הלימודים. צעדים אלה

2.ד. בדיקה מחדש של הכשרת המורים בישראל, עם דגש מיוחד על מורי STEM

הסעיף קובע כי יש לבחון את מערך הכשרת המורים במוסדות להשכלה גבוהה, בדגש על הכשרת מורי STEM, ולגבש המלצות בנוגע לשינויים הנדרשים במסלולי ההכשרה.

סטטוס יושם חלקית

החלטת הממשלה עצמה רושמת את הודעת שר החינוך כי הוקמה ועדה לבחינת מערך ההכשרה להוראה במוסדות להשכלה גבוהה, בדגש על מקצועות ה-STEM. במסגרת הפנייה למשרד החינוך התבקש מידע על ישיבות הוועדה ותוצריה, אולם המענה שהתקבל לא כלל מידע בנושא, וגם לא אותר מידע פומבי נוסף. לפיכך ניתן לקבוע כי המסגרת הוקמה, אך לא ניתן לקבוע את היקף פעילותה או אם עבודת הבחינה הושלמה.

2.ה. קידום תוכניות עתודה ייעודיות לרכזי מקצוע ולמורים מובילים במקצועות ה-STEM

הסעיף נועד לקדם תוכניות עתודה ייעודיות לרכזי מקצוע ולמורים מובילים במקצועות ה-STEM במסגרת פעילות העתודות במערכת החינוך, כדי לבנות שכבת הנהגה מקצועית שתתמוך בהשמעת התחום בבתי הספר.

סטטוס שרם ניתן לקבוע

פורסמו תוכניות המיועדות לחיבור אנשי מקצוע ומורים מובילים לעשיית STEM, ובהן תוכנית המנטורים ותהליכי הכשרה של מורים למגמת מדעי הבינה המלאכותית.⁴² בנוסף, בחינוך המיוחד פועלות קהילות של מובילות STEM ברמת המחוז והמתי"א, המקיימות מפגשים מקצועיים שוטפים ומקדמות השמעה של התוכנית בשדה.⁴³ עם זאת, לא נמצא כי מהלכים אלה מהווים תוכנית עתודה ייעודית לרכזי מקצוע ולמורים מובילים במסגרת פעילות העתודות שנדרשה בהחלטה, ולא נמצא מידע פומבי על הקמת מנגנון כזה בכלל מערכת החינוך.

⁴⁴ <https://edu-tech.education.gov.il/taknot/kol-kore/720-program/>

<https://edu-tech.education.gov.il/israel-realistic/stem/promoting-stem-stages/>

⁴² <https://edu-tech.education.gov.il/israel-realistic/mentor-program/> <https://edu-tech.education.gov.il/israel-realistic/stem/promoting-stem-stages/>

⁴³ <https://pop.education.gov.il/special-education/teaching-learning-main/stem-communities/>

הדרושת להקמת חדרי חדשנות ביומימיקרי בבתי ספר יסודיים ועל-יסודיים כחלק ממהלך "ישראל ריאלי", לצורך יצירת סביבות למידה ייעודיות ל-STEM.⁴⁷ במסגרת הפנייה התבקש משרד החינוך למסור כמה מוסדות נכללו במהלכי השדרוג וההצטיידות ומה היה היקף התקציב; המענה שהתקבל התייחס באופן כללי להמשך הרחבת התשתיות והמעבדות, אך לא כלל נתונים אלה.

3.ה. תקצוב מרכזים מדעיים וטכנולוגיים קיימים ובחינת פעילות של מרכזים חדשניים נוספים

הסעיף נועד לתקצב מרכזי מדע וטכנולוגיה קיימים ולבחון את פעילותם של מרכזים חדשניים נוספים, כדי להרחיב את הגישה של תלמידים לציוד מתקדם, למעבדות ולהתנסות מעשית בתחומי המדע והטכנולוגיה גם מחוץ לבית הספר.

סטטוס שרם ניתוח לקבוע

במסמכי "ישראל ריאלי" נכלל תקצוב מרכזים מדעיים וטכנולוגיים ובחינת מרכזים נוספים כאחד מרכיבי התוכנית, אולם לא אותר מידע פומבי המאפשר לקבוע מה בוצע בפועל מכוח סעיף זה. משרד החינוך נשאל על חיזוק או הקמת מרכזי מדע וטכנולוגיה, מספר המרכזים והיקף התקציב, אך המענה לא כלל מידע בנושא. לפיכך שרם ניתן לקבוע.

4.א. ריכוז האחריות על תחומי ה-STEM והעברת הפעילויות, התוכניות והתקנים לאגף STEM במינהל חדשנות וטכנולוגיה

הסעיף נועד לרכז את האחריות על תחומי ה-STEM במינהל חדשנות וטכנולוגיה, לרבות העברת כלל הפעילויות, מקצועות הלימוד, התוכניות, המגמות והתקנים של אגף מדעים מהמזכירות הפדגוגית לאגף STEM, וכן לקדם תיקוני חקיקה ככל שיידרשו להעברת הסמכויות.

סטטוס יושם

באתר מינהל חדשנות וטכנולוגיה מופיע אגף בכיר STEM, שתחתיו מרוכזים תחומי מדעים, מדע וטכנולוגיה, מגמות

⁴⁷ <https://edu-tech.education.gov.il/israel-realistic/stem/promoting-stem-stages/> <https://edu-tech.education.gov.il/taknot/kol-kore/720-program/> <https://edu-tech.education.gov.il/taknot/kol-kore/elementary/>

מעידים על שילוב ממשי של בינה מלאכותית במספר שכבות גיל; עם זאת, היישום עדיין הדרגתי ולא הוצגו נתונים המעידים על הטמעה בכלל בתי הספר ושכבות הגיל.⁴⁸ בנוסף, לא נמצא מידע מספק על היקף השימוש בפועל בטכנולוגיות נוספות שנכללות בסעיף, ובהן מציאות מורחבת. לכן הסעיף יושם באופן חלקי.

3.ג. הרחבת השימוש במעבדות וירטואליות ובסביבות טכנולוגיות מתקדמות

הסעיף עוסק בהרחבת השימוש במעבדות וירטואליות ובסביבות טכנולוגיות מתקדמות, לרבות מעבר של פעילות מעבדות מחשבים ומדע לסביבות ענן, במטרה לאפשר לתלמידים התנסות מדעית וטכנולוגית גם באמצעות כלים דיגיטליים.

סטטוס יושם חלקית

לקראת שנת תשפ"ז פרסם משרד החינוך קולות קוראים ייעודיים לפיילוט מעבדות וירטואליות לתלמידי כיתות ט' בחטיבות הביניים ולחברות טכנולוגיות שישתתפו בהפעלתן. פרסום הפיילוט מעיד על קידום מעשי של רכיב המעבדות הווירטואליות, עם זאת, אף שהמשרד התבקש למסור את מספר המוסדות שבהם יושמו המהלכים ואת היקף התקציב, נתונים אלה לא נמסרו. בשלב זה לא פורסמו נתוני ביצוע על מספר בתי הספר שבהם הופעלו המעבדות, היקף השימוש בפועל או תוצאות הפיילוט; לפיכך הסעיף יושם באופן חלקי.

3.ד. תקצוב הצטיידות ושיפוץ מעבדות וסביבות למידה בבתי הספר

הסעיף נועד לתקצב הצטיידות של מעבדות וסביבות למידה בבתי הספר היסודיים ובחינוך העל-יסודי, לרבות תקצוב שיפוץ מעבדות מדעים בחינוך העל-יסודי.

סטטוס יושם חלקית

לפי פרסומי משרד החינוך, תוכנית 720 מאפשרת תקצוב של ציוד, כלים טכנולוגיים ותומכים ועיצוב סביבות למידה.⁴⁹ בנוסף, בדצמבר 2025 פורסם תקצוב לרשויות בחברה

⁴⁸ <https://edu-tech.education.gov.il/taknot/kol-kore/authorities-genetic-laboratory/>

⁴⁹ https://next.obudget.org/i/calls_for_call_for_bids/5980/0

משרד החינוך פרסם קריטריונים להיכללות במסגרת STEM ייעודית במאגר התוכניות והמענים, הכוללים בין היתר התאמה למשרות "ישראל ריאלית" ולתוכניות הלימודים.⁵⁰ בכך נקבעו סטנדרטים להערכת התאמת תוכניות ומענים לתפיסת ה-STEM. עם זאת, לא אותרה הנחיה פומבית בדבר היקף השימוש בתוכניות ובמענים כנדרש בהחלטה.

4.ה. יצירת שיתוף פעולה קבוע בין מערכת החינוך לגורמים מהעולם האקדמי, התעשייתי והביטחוני

הסעיף נועד ליצור קשר קבוע בין מערכת החינוך לבין מוסדות אקדמיים, תעשיית ההייטק, חברות טכנולוגיה וגופי ביטחון, במטרה לחבר את לימודי ה-STEM לידע, לטכנולוגיות ולצרכים מקצועיים מחוץ למערכת החינוך.

סטטוס יישום חלקית

משרד החינוך פרסם קול קורא לחברות טכנולוגיה, מוסדות אקדמיים, גורמי תעשייה וצה"ל לצורך מיפוי וקידום שיתופי פעולה במסגרת ישראל ריאלית. שיתופי הפעולה כוללים הרצאות, סדנאות, מנטורינג, מעבדות ניידות, פעילות בבתי הספר ואירועי שיא. בנוסף, תוכנית "ממשק המיומנויות" מופעלת בשיתוף מוסד שמואל נאמן, הטכניון, צה"ל, בית ברל ומכון סאלד.⁵¹ כלומר, מעבר לקול הקורא עצמו נוצרו גם שותפויות ופעילויות משותפות בפועל. עם זאת, לא פורסמה תמונה מרוכזת של כלל השותפויות שנוצרו במסגרת ההחלטה, משך ההתקשרויות, מספר בתי הספר והתלמידים המשתתפים או היקפן התקציבי, ולכן לא ניתן לקבוע כי הוקם עדיין אקוסיסטם קבוע ומלא בהיקף ארצי.

4.א. יישום תהליכי ניהול, מדידה, הערכה ושיפור מבוססי נתונים

הסעיף נועד להטמיע תהליכי ניהול, מדידה, הערכה, שיפור וקבלת החלטות המבוססים על נתונים, כך שניתן יהיה

טכנולוגיות ומקצועות יישומיים.⁴⁸ בדיון בוועדת המדע והטכנולוגיה של הכנסת ביוני 2026 מסרה מנהלת אגף STEM במשרד החינוך כי מקצועות המדעים רוכזו תחת אגף STEM חדש וכי נבנה מנגנון יישום המחבר בין המטה, המחוזות ובתי הספר.⁴⁹ מדובר באסמכתה פומבית לכך שבוצע שינוי ארגוני ונוצרה מסגרת מרכזית להובלת התחום. עם זאת, לא נמצא מידע המעיד כי כלל הפעילויות, התוכניות, מגמות הלימוד, התקנים והסמכויות שנדרשו בהחלטה הועברו במלואם תחת הגוף החדש או כי הושלמו תיקוני החקיקה הנדרשים.

4.ב. יצירת תקני כוח אדם חדשים למערך ה-STEM במשרד החינוך

הסעיף נועד להעמיד כוח אדם ייעודי שיוביל את יישום התוכנית ברמת המטה והמחוזות, באמצעות יצירת תפקידים ותקנים בתחומי הניהול, הפיקוח וההובלה המקצועית של תחומי ה-STEM.

סטטוס שרם ניתן לקבוע

מידע זה התבקש ממשרד החינוך, אך לא נכלל במענה שהתקבל. לא נמצא מידע פומבי המאפשר לקבוע כמה תקנים חדשים אושרו מכוח החלטה 2983, כמה מהם אוישו, מהי חלוקתם בין המטה למחוזות ומהו התקציב שהוקצה להם.

4.ד. קביעת סטנדרטים להערכת התאמת תוכניות ומענים לתפיסת ה-STEM והנחיה בדבר היקף השימוש

הסעיף מחייב לקבוע סטנדרטים להערכת התאמת תוכניות ומענים לתפיסת ה-STEM החדשה, לרבות מענים במסגרת גפ"ן, וכן להנחות בדבר היקף השימוש בהם.

סטטוס יישום חלקית

⁵⁰ <https://meyda.education.gov.il/files/MinhalPedagogy/partnerships/misgeret-stem.pdf?>

⁵¹ <https://edu-tech.education.gov.il/taknot/kol-kore/technology-companies/> <https://edu-tech.education.gov.il/events/programs/skills-stem/>

⁴⁸ <https://edu-tech.education.gov.il/about-us/division-stem/stem-devition/science-technology-department/> <https://edu-tech.education.gov.il/about-us/senior-division-stem/stem-devition/technology-division/>

⁴⁹ <https://main.knesset.gov.il/news/pressreleases/pages/press22062026a.aspx>

המדיניות. המחקר מתוכנן לארבע שנים ובהיקף תקציבי כולל של עד 4 מיליון ש"ח. משרד החינוך מסר כי המחקר המלווה כבר פועל כחלק ממערך המדידה וההערכה. באתר "מדע למען החברה" של אוניברסיטת תל אביב מופיע כיום המחקר "ישראלית" מחקר מלווה רב-תחומי לתוכנית "ישראל ריאלי" לשינוי מערכתי בחינוך STEM, בהובלת פרופ' ענת כהן וד"ר מרב וינגרדן מבית הספר לחינוך.⁵⁵ לפיכך המחקר עבר משלב התכנון לשלב הביצוע והוא נמצא בביצוע.

5.ג. קביעת יעדים ומדדי הצלחה לתחום ה-STEM בכל מערכת החינוך

הסעיף נועד לקבוע יעדים ומדדי תוצאה שיאפשרו לבחון לאורך זמן אם התוכנית משיגה את מטרותיה, בין היתר בתחום הישגי התלמידים, השתתפות בלימודי STEM, מיומנויות ואיכות ההוראה.

סטטוס יושם חלקית

במסגרת יישום התוכנית נקבעו מספר יעדים מערכתיים. באתר משרד החינוך מוגדרים בין מטרות התוכנית שיפור הישגי תלמידי ישראל במבחנים הבין-לאומיים והגדלת שיעור מסיימי בגרות ההיטק ל-15%.⁵⁶ בדיון בוועדת המדע והטכנולוגיה של הכנסת ביוני 2026 הוצג כי נקבעו יעדים מחייבים, ובהם חזרה לעשירייה הראשונה במבחנים הבין-לאומיים בתוך חמש שנים, יעד של 15% מסיימי בגרות טכנולוגית וכן יעדים ייעודיים לפריפריה, לתלמידות ולחברה הערבית. בנוסף, בתוכניות השונות פורסמו יעדים כמותיים נוספים, ובהם היקף בתי הספר המשתתפים ויעדי הכשרת מורים.⁵⁷

עם זאת, סעיף 5ג מחייב קביעת מדדי תוצאה ויעדים לתחום ה-STEM לכל הרצף החינוכי וההיועצות עם ראמ"ה. משרד החינוך מסר כי העמידה במדדי התוצאה נבחנת באמצעות דשבורדים, אך במסגרת המענה לא נמסרה רשימה מלאה של המדדים, ערכי הבסיס והיעדים השנתיים לכל הרצף החינוכי, ולא נמסר מידע על ההיועצות עם ראמ"ה. לפיכך קיימת תשתית משמעותית של יעדים

לעקוב אחר התקדמות התוכנית, לזהות פערים ולבצע התאמות לאורך היישום.

סטטוס יושם חלקית

בחלק מתוכניות "ישראל ריאלי" שולבו בפועל רכיבי מדידה והערכה. בשכבת ז' נקבע מופע הערכה במתמטיקה ובמדעים, ובאתר משרד החינוך נקבע מעקב שוטף אחר ביצוע משימות במתמטיקה כחלק מתהליך הלמידה וההערכה הבית-ספרי.⁵² תוכנית "ממשק המיומנויות" כוללת הקניה, מדידה והערכה של מיומנויות STEM, ובתוכנית 720 ההוראה מבוססת נתונים וניתן לתקצב מומחי הערכה.⁵³ משרד החינוך מסר כי פועל מערך מדידה והערכה לתוכנית "ישראל ריאלי", הכולל דשבורדים למעקב אחר היעדים ומחקר אקדמי מלווה. בנוסף מופעלים כלי מדידה במספר רכיבי התוכנית. עם זאת, לא נמסר מידע המאפשר לבחון את מלוא תהליכי השיפור וקבלת ההחלטות המבוססים על הנתונים ברמת התוכנית כולה.

5.ב. ליווי תוכנית "ישראל ריאלי"

באמצעות מחקר אקדמי

הסעיף נועד ללוות את התוכנית במחקר אקדמי שיבחן את אופן היישום, את השפעת המהלכים ואת השינויים הנדרשים לאורך הדרך. מטרת המחקר היא לספק בסיס ראייתי לשיפור התוכנית במהלך יישומה, ולא רק להעריך אותה בדיעבד.

סטטוס בביצוע

בספטמבר 2025 פרסמה לשכת המדענית הראשית במשרד החינוך קול קורא למחקר עיצוב מלווה, רחב היקף ורב-תחומי לתוכנית "ישראל ריאלי".⁵⁴ המחקר תוכנן במתכונת RPP (Research Policy Partnership), כלומר שותפות בין חוקרים לבין משרד החינוך, ונועד לבחון את יישום רכיבי התוכנית, לזהות פערים בין התכנון לביצוע ולהציע המלצות מבוססות ראיות לעיצוב ושיפור

⁵⁵ <https://science4society.sites.tau.ac.il/ourpartners>

⁵⁶ <https://edu-tech.education.gov.il/israel-realistic-stem/promoting-stem-stages/> <https://edu-tech.education.gov.il/events/programs/skills-stem/>

⁵⁷ <https://main.knesset.gov.il/news/pressreleases/pages/press22062026a.aspx>

⁵² <https://edu-tech.education.gov.il/israel-realistic-stem/promoting-stem-stages/> <https://edu-tech.education.gov.il/events/programs/skills-stem/> <https://edu-tech.education.gov.il/taknot/kolkore/720-program/>

⁵³ https://pop.education.gov.il/tchumey_daat/matmatika/chativat-beynayim/teaching-mathematics/realistic-israel/

⁵⁴ <https://mr.gov.il/ilgstorefront/he/p/4000607455>

ומדדים, אך אין בידינו מידע המאפשר לקבוע כי מלוא דרישות הסעיף הושלמו.

6.א. הכנת תוכנית עבודה מסודרת ומפורטת ליישום תוכנית "ישראל ריאלי"

הסעיף מחייב את משרד החינוך להכין תוכנית עבודה ליישום ההחלטה בשני שלבים: תוכנית ראשונית בתוך 60 יום ותוכנית עבודה רב-שנתית בתוך 120 יום, בתיאום עם משרד האוצר. תוכניות העבודה אמורות לכלול בין היתר לוחות זמנים, חלוקת אחריות, תקציבים ואבני דרך ליישום רכיבי התוכנית.

סטטוס שרם ניתן לקבוע

"ישראל ריאלי" מופיעה בספר עיקרי תוכנית העבודה לשנת 2026 ובמסמכי המיקוד האסטרטגי של משרד החינוך, הכוללים משימות שבוצעו ומשימות מתוכננות.⁵⁸ עם זאת, לא אותרה בפרסום הפומבי תוכנית העבודה המפורטת במתכונת שנקבעה בסעיף 6 הכוללת אבני דרך ופירוט תקציבי ואשר נדרשה לאישור בתוך 60 ו-120 יום. משרד החינוך נשאל במפורש על תוכניות אלה אך המענה שקיבלנו לא כלל מידע בנושא. לפיכך שרם ניתן לקבוע אם דרישות הסעיף הושלמו.

6.ב. הקצאת תקציב רב-שנתי ליישום תוכנית "ישראל ריאלי"

הסעיף קובע מסגרת תקציבית רב-שנתית ליישום התוכנית בשנים 2025-2028, שנועדה לממן את מרכיביה לאורך שנות היישום ובהם פיתוח תוכניות לימודים, הכשרת כוח אדם, תשתיות, טכנולוגיה, מחקר ופעילויות בבתי הספר.

סטטוס בביצוע

החלטה 2983 קבעה מסגרת תקציבית בסך 1.485 מיליארד ש"ח, בפריסה של 126 מיליון ש"ח בשנת 2025, 404 מיליון ש"ח בשנת 2026, 520 מיליון ש"ח בשנת 2027 ו-435 מיליון ש"ח בשנת 2028. במסגרת הפנייה התבקש משרד החינוך למסור כמה מן התקציב אושר ובוצע בפועל בשנים 2025-2026. המשרד אישר כי המסגרת הכוללת של התוכנית עומדת על כ-1.485 מיליארד ש"ח, אך לא מסר פירוט של הביצוע התקציבי לפי שנה ורכיב. במסגרת

היישום פורסמו מספר מהלכים מתוקצבים: מכרז למחקר אקדמי מלווה רב-תחומי לתוכנית, התקשרות בהיקף של כ-4.5 מיליון ש"ח עם ויצו להפעלת "ישראל ריאלי" ובגרוסק, וביוני 2026 מכרז ממשלתי נוסף לקידום יעדי התוכנית.⁵⁹ פרסום והתקשרות במהלכים אלה מעידים על תחילת מימוש המסגרת הרב-שנתית, אך לא פורסמה תמונת ביצוע מרוכזת המאפשרת לדעת כמה מן ההקצאה אושר, הוקצה ובוצע בפועל בכל שנה ובכל רכיב; לפיכך הסעיף נמצא בביצוע.

6.ג. יצירת תקני כוח אדם חדשים לחינוך תחומי ה-STEM במשרד החינוך

הסעיף נועד להעמיד כוח אדם ייעודי במטה משרד החינוך ובמחוזות שינהל, יפקח ויוביל את יישום תוכנית ה-STEM לאורך זמן.

סטטוס שרם ניתן לקבוע

לא פורסם כמה תקנים חדשים הוגדרו מכוח ההחלטה לצורך תגבור תחומי ה-STEM במטה ובמחוזות, כמה מהם אוישו ומהי חלוקתם. מידע זה התבקש ממשרד החינוך, אך לא נכלל במענה שהתקבל. לפיכך שרם ניתן לקבוע את יישום הסעיף.

6.ד. שינוי מודל תקצוב שכר הלימוד של מקצועות המדעים והטכנולוגיה בחטיבה העליונה והגשת המלצות לשר

הסעיף מחייב לבצע התאמות ושינויים במודל תקצוב שכר הלימוד של מקצועות המדעים והטכנולוגיה בחטיבה העליונה ולהגיש המלצות לשר החינוך.

סטטוס שרם ניתן לקבוע

לא אותר פרסום פומבי המפרט התאמות שבוצעו במודל תקצוב שכר הלימוד של מקצועות המדעים והטכנולוגיה בחטיבה העליונה או המלצות שהוגשו לשר מכוח הסעיף. הנושא נכלל בפנייה למשרד החינוך, אולם המענה לא כלל מידע לגביו. לפיכך שרם ניתן לקבוע את סטטוס היישום.

⁵⁹ https://next.obudget.org/i/gov_decisions/e91f9f80-1ef2-41ab-87d2-4e1e2e1fbccf <https://mr.gov.il/ilgstorefront/he/p/4000607099> <https://mr.gov.il/ilgstorefront/he/p/4000619547>

⁵⁸ <https://meyda.education.gov.il/files/dovrut/mikud-as-tashpaz.pdf>

7.א. הקמת מועצה ציבורית מייעצת והגדרת תפקידיה

הסעיף נועד להקים מועצה ציבורית מייעצת שתציע לשר החינוך ולמנכ"ל המשרד עקרונות ודרכי פעולה מערכתיים לגיבוש תוכנית אסטרטגית לחינוך STEM ותציג חוות דעת שנתית בהתאם להתקדמות התוכנית ולהתפתחויות בתחום.

סטטוס יושם

בדיון בוועדת המדע והטכנולוגיה של הכנסת דווח כי המועצה הלאומית ל-STEM הוקמה.⁶⁰ בנוסף, באתר משרד החינוך קיים עמוד ייעודי למועצה והיא מוצגת כחלק מהמערך הלאומי של תוכנית "ישראל ריאלי".⁶¹ משרד החינוך מסר כי המועצה הוקמה ופועלת כמועצה ציבורית מייעצת לשר החינוך כי הדוח האסטרטגי הראשון של המועצה צפוי להיות מוגש עד ספטמבר 2026.

7.ג. קביעת נוהלי עבודת המועצה הציבורית לתוכנית ה-STEM

הסעיף מסדיר את נוהלי עבודת המועצה, ובהם מניין חוקי, תדירות ישיבות של לפחות אחת לרבעון, אפשרות למינוי ועדות משנה, קבלת החלטות ברוב קולות, הגשת דוח שנתי וכללי ניגוד עניינים.

סטטוס יושם חלקית

משרד החינוך מסר כי המועצה פועלת וכי הדוח האסטרטגי הראשון שלה צפוי להיות מוגש עד ספטמבר 2026. במסגרת הפנייה התבקש המשרד גם למסור כמה פעמים התכנסה המועצה, אילו המלצות ותוצרים הגישה ומה נעשה בעקבותיהם, אולם פרטים אלה לא נמסרו. לפיכך קיימת אינדיקציה לפעילות המועצה, אך אין בידינו מידע מלא המאפשר לבחון עמידה בכלל נוהלי העבודה שנקבעו בהחלטה, ובפרט בתדירות הישיבות.

⁶⁰ <https://main.knesset.gov.il/news/pressreleases/pages/press22062026a.aspx>

⁶¹ <https://edu-tech.education.gov.il/israel-realistic/stem/national-council-stem/>

חסמים ומאפשרים

חסמים

על פי ניתוח ממצאי המעקב ניתן להצביע על 2 חסמים מרכזיים:

תכנון וניהול

אחד הממצאים החוזרים במעקב הוא הקושי לקבל תמונת מצב מרוכזת של יישום תוכנית "ישראל ריאלי" בכלל מערכת החינוך. משרד החינוך מסר כי פועל מערך מדידה והערכה הכולל דשבורדים למעקב אחר מדדי התוצאה, ובמספר רכיבים קיימים גם מנגנוני מדידה פומביים. עם זאת, במסגרת המעקב לא התקבלה תמונה מערכתית מלאה ביחס למספר רכיבים. כך, בסעיף ג1 לא התקבל מידע מרוכז על מספר המשתתפים לפי קבוצות אוכלוסייה; בסעיף ד1 לא פורסמו נתונים מרוכזים על מספר הפעילויות והתלמידים שהשתתפו בהן; בסעיפים ב4 ו-ג6 לא נמסרו נתונים על מספר התקנים החדשים שאושרו ואוישו; ובסעיף ב6 לא נמסר פירוט מלא של הביצוע התקציבי לפי שנה ורכיב. גם ביחס לתוכניות העבודה המפורשות שבסעיף א6 לא התקבל מידע המאפשר לקבוע אם הושלמו במתכונת ובלוחות הזמנים שנקבעו. פער זה אינו מעיד בהכרח שהמידע אינו קיים במשרד, אך הוא מגביל את היכולת להעריך באופן חיצוני את קצב ההתקדמות של התוכנית כמכלול ואת התרגום של המהלכים הנקודתיים ליישום מערכתי.

ניהול כוח אדם – פערים בכוח האדם המקצועי

החלטה 2983 מקדישה מקום מרכזי להרחבת ולחיזוק כוח האדם המקצועי הנדרש ליישום תוכנית ה-STEM. בתחום גיוס המורים ניכרת התקדמות משמעותית: בדיון בכנסת ביוני 2026 דווח כי יעד ההסבה עמד על 600 מוסבים ובפועל נכנסו למערכת 867, והיעד לשנת הלימודים הבאה הועלה ל-1,000. לצד זאת, נתונים שהוצגו באותו דיון ממחישים כי האתגר רחב יותר ממספר המורים המגויסים: בעשור האחרון גדל מספר מורי המדעים בחטיבות הביניים בכ-13%, בעוד שעות ההוראה במדעים גדלו בכ-3% בלבד, שיעורי העזיבה עלו ושיעור ההתאמה בין הכשרת המורה לבין הוראת המדעים עומד סביב 50%. ביחס לרכיבים נוספים בהחלטה ובהם גיוס ושימור לבורנסים ותוכניות עתודה לרכזי מקצוע ולמורים מובילים, לא התקבל במסגרת המעקב מידע מספק המאפשר לקבוע את סטטוס היישום. לפיכך, לצד ההתקדמות בגיוס ובהסבה, סוגיית האיכות, ההתאמה והשימור של כוח האדם המקצועי תמשיך להיות רכיב מרכזי שיש לבחון לאורך יישום התוכנית.

מאפשרים

על פי ניתוח ממצאי המעקב ניתן להצביע על 3 מאפשרים מרכזיים:

משאבים נדרשים

סעיף 36 קובע מסגרת תקציבית רב־שנתית ליישום התוכנית והוא נמצא בביצוע. החלטה 2983 קבעה לתוכנית מסגרת של 1.485 מיליארד ש"ח לשנים 2025-2028. המסגרת כבר באה לידי ביטוי במהלכים פומביים ומתוקצבים, ובהם מכרז למחקר אקדמי מלווה רב־תחומי, התקשרות בהיקף של כ־4.5 מיליון ש"ח להפעלת "ישראל ריאלית" ובגרוטק ומכרז נוסף לקידום יעדי התוכנית. קיומם של משאבים רב־שנתיים מאפשר לקדם מהלכים שאינם ניתנים להשלמה בשנת לימודים אחת, ובהם גיוס והכשרת כוח אדם, פיתוח תוכניות, תשתיות ומחקר. עם זאת, תרומתה של המסגרת התקציבית כגורם מאפשר תלויה גם ביכולת לעקוב אחר הקצאת המשאבים וביצועם בפועל לאורך שנות התוכנית.

מדדי תוצאה ומרכיבי הצלחה

החלטה 2983 כוללת מלכתחילה תשתית שנועדה לאפשר לא רק מעקב אחר ביצוע הפעולות אלא בחינה של תוצאותיהן לאורך זמן. משרד החינוך מסר כי פועל מערך מדידה והערכה הכולל דשבורדים למעקב אחר יעדי התוכנית; נקבעו יעדים מערכתיים וכמותיים במספר תחומים; ובמקביל פועל מחקר אקדמי מלווה רב־תחומי, שתוכנן לארבע שנים במתכונת Research Policy Partnership ונועד לבחון את יישום התוכנית ולהציע המלצות מבוססות ראיות לשיפור המדיניות במהלך היישום. שילובם של יעדים, מנגנוני מדידה ומחקר מלווה הוא גורם מאפשר משמעותי, משום שהוא יוצר אפשרות לבחון לאורך הדרך לא רק אם הפעולות בוצעו אלא אם הן אפקטיביות ולהתאים את התוכנית בהתאם לממצאים. עם זאת, במסגרת המעקב לא נמסרה תמונה מלאה של כלל מדדי התוצאה, ערכי הבסיס והיעדים השנתיים לכל הרצף החינוכי.

שותפות בין־מגזרית

סעיף 4 בהחלטה עוסק באופן ישיר ביצירת שיתוף פעולה קבוע בין מערכת החינוך לבין האקדמיה, התעשייה וגורמים נוספים. במסגרת יישום הסעיף פורסם קול קורא לשיתופי פעולה עם חברות טכנולוגיה, מוסדות אקדמיים, גורמי תעשייה וצה"ל, והחלו לפעול מסגרות הכוללות הרצאות, סדנאות, מנטורינג, מעבדות ניידות ופעילות בבתי הספר. תוכנית "ממשק המיומנויות" מופעלת בשיתוף מוסד שמואל נאמן, הטכניון, צה"ל, בית ברל ומכון סאלד. שיתופי הפעולה באים לידי ביטוי גם בסעיף 1ד, העוסק בחשיפת תלמידים ללמידה מעשית מחוץ לבית הספר, באמצעות חיבור לחברות טכנולוגיה, אקדמיה וגורמי תעשייה.

סיכום, תובנות ומסקנות

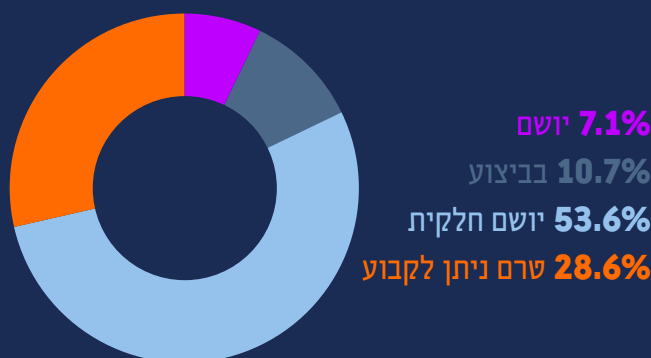
מסלולי ההסבה להוראה; בסעיף 5 מסר משרד החינוך כי פועל מערך מדידה והערכה הכולל דשבורדים ומחקר מלווה, אף שאין בידינו מידע המאפשר לבחון את מלוא פעילותו ברמת התוכנית; בסעיף 5 פועל מחקר אקדמי רב-שנתי; בסעיף 4 רוכזה האחריות תחת אגף STEM; ובסעיף 7 הוקמה ופועלת המועצה הלאומית ל-STEM.

לצד ההתקדמות, במספר סעיפים עדיין אין בידי המעקב מידע מלא המאפשר לקבוע את מלוא סטטוס היישום. כך, תוכנית "ישראל ריאלי" נכללת בתוכניות העבודה של משרד החינוך, אך תוכניות העבודה המפורטות שנדרשו בסעיף 6 לא פורסמו ולא נמסרו במסגרת המענה; ביחס לסעיף 7 לא התקבל מידע המאפשר לקבוע אם גובשה ויושמה תוכנית ייעודית לגיוס ושימור לבורנסים; וביחס לתוכניות העבודה ולתקנים החדשים לא התקבל פירוט המאפשר לקבוע את מלוא היישום. מנגד, בסעיף 4 כבר פורסמו קריטריונים להתאמת תוכניות ומענים לתפיסת STEM, אך לא אותרה הנחיה בדבר היקף השימוש בהם ולכן הסעיף יושם חלקית. פערים אלה מצביעים בעיקר על הצורך בתמונת יישום מערכתית ומעודכנת שתאפשר לעקוב אחר התקדמות התוכנית לאורך זמן.

הניסיון הבינלאומי מחזק מסקנה זו. באוסטרליה נמצא במסגרת בחינת יוזמות STEM כי למרות ריבוי התוכניות, מחסור בנתוני הערכה מבוססים הקשה לקבוע אילו מהלכים

חשיבותה הלאומית של החלטה 2983 היא גם הסיבה לביצוע המעקב כבר כשנה לאחר קבלתה, ולא רק בתום תקופת היישום. "ישראל ריאלי" נועדה לתת מענה למה שהממשלה עצמה הגדירה כמצב חירום לאומי במקצועות ה-STEM, והיא כוללת השקעה תקציבית משמעותית ומהלכים שאמורים להשפיע על מערכת החינוך ועל ההון האנושי המדעי והטכנולוגי של ישראל לאורך שנים. לכן מטרת המעקב בשלב זה אינה לתת לתוכנית "ציון סופי", אלא לבחון בשלב מוקדם האם מנגנוני היישום המרכזיים יוצאים לדרך והאם נבנית התשתית שתאפשר לה להשיג את יעדיה, בזמן שבו עדיין ניתן לזהות פערים ולבצע התאמות.

ממצאי המעקב אחר החלטת ממשלה 2983 מצביעים על כך שתוכנית "ישראל ריאלי" עברה בתוך זמן קצר משלב התכנון לשלב של יישום בפועל, אך מרבית רכיביה טרם הושלמו. מתוך 28 סעיפים אופרטיביים שנבחנו, 2 סעיפים יושמו במלואם (7.1%), 3 נמצאים בביצוע (10.7%), 15 יושמו באופן חלקי (53.6%) וב-8 סעיפים (28.6%) לא היה בידי המעקב מידע מספק לקביעת סטטוס היישום. בסך הכול, ב-71.4% מהסעיפים נמצאה לפחות מידה מסוימת של יישום. מאחר שמדובר בתוכנית רב-שנתית, שיעור גבוה של יישום חלקי בשלב זה אינו מעיד כשלעצמו על עיכוב, אלא משקף גם את אופיים ההדרגתי של חלק מהמהלכים.

אכן השיגו תוצאות; בעקבות זאת הודגש הצורך בביסוס המדיניות על מחקר והערכה. באירלנד נבנתה מדיניות ה-STEM כתהליך רב-שלבי הכולל בחינה תקופתית של ההתקדמות והתאמת שלבי היישום הבאים על בסיס ראיות והתייעצות עם בעלי עניין. גם הנתונים שהוצגו בכנסת ממחישים כי שאלת כוח האדם מורכבת יותר ממספר המורים המגויסים. לפי נתוני הלמ"ס שהוצגו בוועדה,

במספר סעיפים מרכזיים כבר ניכרת התקדמות משמעותית. בסעיף 11 החלו מהלכים לאורך הרצף הגילי: 100 גנים ו-100 בתי ספר יסודיים משתתפים בתהליכי פיתוח, לכיתות ו' נוספה שעה במתמטיקה או במדעים ובכ-900 בתי ספר נוספו לשכבת ז' שתי שעות שבועיות. במקביל קודמו מסלולי היישום, בינה מלאכותית ובגרושק בחינוך העל-יסודי. בסעיף 2 דווח על הרחבה משמעותית של

מעקב אחר יישום ההחלטה הוא רק השלב הראשון. עצם ביצוען של פעולות, פתיחת תוכניות, הקצאת תקציבים, גיוס מורים או הקמת מנגנונים, אינו מבטיח כשלעצמו שהתוכנית משיגה את מטרותיה. לכן, ככל שיישום "ישראל ריאלית" מתקדם, מוקד הבחינה צריך לעבור בהדרגה גם משאלת הביצוע לשאלת האפקטיביות: האם הישגי התלמידים משתפרים, האם פורים בין אוכלוסיות ואזורים מצטמצמים, האם יותר תלמידים משתלבים ומתמידים במסלולי STEM, והאם מערכת החינוך מצליחה לגייס, להכשיר ולשמר כוח הוראה מקצועי לאורך זמן.

מכאן עולה המסקנה המרכזית של המעקב: "ישראל ריאלית" כבר עברה את שלב ההתנעה. הוקצו משאבים, הופעלו תוכניות, הורחבו מסלולי הכשרה וגיוס, רוכזה האחריות הארגונית, הוקמה מועצה לאומית ונבנו מנגנוני מדידה ומחקר. בשלב הבא, האתגר אינו רק להרחיב את היקף הפעילות אלא לוודא שהמהלכים השונים מתחברים למדיניות לאומית אחת, מתואמת, מדידה ולומדת.

בשל חשיבותה של התוכנית, המעקב אחריה אינו מסתיים בדוח הנוכחי. המרכז להעצמת האזרח ימשיך לבחון את יישום ההחלטה לאורך שנות התוכנית, ובמקביל יבקש לעקוב בהדרגה גם אחר האפקטיביות שלה, האם הפעולות שבוצעו מתורגמות לשיפור הישגים, לצמצום פערים, לחיזוק כוח ההוראה ולהרחבת ההזדמנויות להשתלב בתחומי ה-STEM. הצלחתה של "ישראל ריאלית" תימדד בסופו של דבר לא רק בשאלה האם סעיפי ההחלטה בוצעו, אלא האם הם הצליחו לחולל את השינוי המערכתי שלשמו התקבלה ההחלטה.

בעשור האחרון גדל מספר מורי המדעים בחשיבות הביניים בכ-13%, אך שעות ההוראה במדעים גדלו בכ-3% בלבד; שיעורי העזיבה של מורי מדעים עלו, ושיעור ההתאמה בין הכשרת המורה לבין הוראת המדעים עומד סביב 50%. הנתונים ממחישים כי האתגר אינו מסתכם בהרחבת מספר המורים, אלא כולל גם את התאמת הכשרתם, פיתוחם המקצועי ושימורם לאורך זמן.⁶² ניסיון אנגליה מחזק נקודה זו: Ofsted מצא שפיתוח מקצועי מתמשך, בין היתר באמצעות רשת ה-Maths Hubs, הוא אחד הגורמים המחזקים את הוראת המתמטיקה, בעוד גיוס ושימור מורים מומחים נותרו אתגר מרכזי.⁶³

ניתוח החסמים והמאפשרים משקף היטב את נקודת המפנה שבה נמצאת התוכנית. מצד אחד, קיימים פערים במידע ובכוח האדם המקצועי. מצד שני, לתוכנית עומדים מנגנונים משמעותיים: מסגרת תקציבית רב-שנתית של כ-1.485 מיליארד ש"ח, יעדים ומדדי הצלחה, מנגנוני מדידה והערכה במספר רכיבים, מחקר אקדמי מלווה ושיתופי פעולה עם האקדמיה, התעשייה וגורמים מקצועיים נוספים.

חשיבותה של "ישראל ריאלית" מתחדדת גם על רקע התקופה שבה היא מיושמת. מלחמת "חרבות ברזל" חייבה את מערכת החינוך להתמודד עם פינוי או התפנות של כ-48 אלף תלמידים מהצפון ומהדרום ועם מעבר של תלמידים בין רשויות ומסגרות חינוך. המציאות הזו המחייבת את החשיבות שבהבטחת רציפות והזדמנויות חינוכיות איכותיות לכל תלמיד, ללא תלות במקום מגוריו. במקביל, ראוי לציין כי גם בתקופה של עומס חריג קודמו במסגרת התוכנית מהלכים ארוכי טווח בתחומי תוכניות הלימודים, גיוס והכשרת מורים, טכנולוגיה, מדידה ותשתיות.

⁶² <https://main.knesset.gov.il/News/PressReleases/pages/press22062026a.aspx>

⁶³ <https://www.gov.uk/government/news/mathematics-education-in-schools-is-improving-despite-recruitment-challenges>

